

Mreža osnovnih škola općine Koprivnica

UVOD

Mreža osnovnih škola na području općine Koprivnica razvijala se usporedno s privrednim i društvenim razvitkom ovog kraja, ili još konkretnije usporedno s razvitkom sredine u kojoj škola radi.

Od oslobođenja naše zemlje do danas mreža osnovnih škola doživljava je korjenite promjene. Pored društvenih i privatnih faktora na promjenu mreže znatno su utjecale promjene u školskom sistemu.

Organizacija postojeće mreže osnovnih škola utvrđena je 1981. godine. Do tada je postojala školska mreža koja je bila usvojena 1961. godine. Tokom tih dvadeset godina dolazilo je do manjih promjena, ali one nisu bitnije utjecale na izmjenu mreže i organizaciju odgojno-obrazovnog rada. Treba naglasiti da ove promjene nisu adekvatno pratile demografska, gospodarska i ostala društvena kretanja na školskom području. Posljedica ovakvog stanja bila je usitnjenost škola s obzirom na mali broj učenika i odjeljenja, posebno od V do VIII razreda. U ovoj grupaciji se našlo nekoliko osmorazrednih škola (Veliki Poganac, Đelekovec, Hlebine i Kunovec). Organizacija odgojno-obrazovnog rada u ovim školama odvijala se u kombiniranim odjeljenjima od I do IV razreda, a u čistim od V do VIII razreda. U ovakvim uvjetima nije bilo moguće racionalno koristiti nastavni kadar u predmetnoj nastavi, kao ni nastavna sredstva i tehnička pomagala.

Znanstveno je utvrđeno, a u praksi provjereno, da mreža osnovnih škola predstavlja temeljni dio školskog sistema. Zbog toga je važno da se mreža osnovnih škola tako organizira i funkcionalno razradi da omogućuje najoptimalniju stručno-pedagošku organizaciju rada, kao i racionalno korištenje školskog prostora i nastavnog kadra.

Dobro organizirana školska mreža omogućuje racionalnu organizaciju rada koja dolazi do izražaja u boljoj podjeli rada u školama, kao i u ekonomičnijem korištenju raspoloživih materijalnih i finansijskih sredstava.

Poznato je da je osnovna škola jedinstvena po svojim ciljevima i zadacima, nastavnom planu i programu, ali uvjeti ostvarivanja ciljeva i zadataka su vrlo različiti. Zbog raznolikosti uvjeta rada u školama ne realiziraju se standardni odgojno-obrazovni rezultati.

Uzroci nejednakim uvjetima rada su višestruki i mnogobrojni, kao što su školski prostor – učionički i prostor za posebne namjene, stručni nastavnički kadar, opremljenost nastavnim sredstvima i tehničkim pomagalima, saobraćajna povezanost škole s naseljima na školskom području i drugo.

Suvremeni samoupravni socijalistički preobražaj odgoja i osnovnog obrazovanja ima za cilj da se u osnovnoj školi ostvari odgojno-obrazovna osnova koja će svim učenicima osigurati podjednake uvjete za daljnje obrazovanje. On teži da se neuspjeh svakog učenika svede na najmanju moguću razumnu mjeru.

Da bi se u sadašnjem razdoblju, kao i buduće, mogli ostvarivati optimalni rezultati, neophodno je pored stvaranja boljih materijalnih i kadrovskih uvjeta, organizirati i racionalnu mrežu osnovnih škola.

Mreža škola nije i ne može biti statična. Ona to nije bila do sada, a neće biti ni u buduće. Ona traži rješenja za sadašnje vrijeme, ali i za naredni period. Prema definiranoj školskoj mreži

izgrađuju se i školski objekti, čija prostorna rješenja, kao i vijek trajanja trebaju zadovoljavati odgojno-obrazovne potrebe za više generacija.

Dobro razrađena i organizirana mreža osnovnih škola mora odgovarati ne samo današnjem stupnju društveno-ekonomskog razvitka, već ona treba respektirati gospodarska, demografska i ukupna društvena kretanja sredine u kojoj je škola locirana, kao i društveno-političke zajednice u cjelini u narednom vremenskom razdoblju.

Da bi mreža osnovnih škola što bolje i potpunije odgovorila osnovnim odgojno-obrazovnim zahtjevima odgoja i obrazovanja mladih generacija ona mora uvažavati logiku društveno-ekonomskih kretanja, demografskog razvitka na ovom području, kako sada, tako i u budućem razdoblju. Uvažavajući ove zahtjeve u izradi mreže škola primijenjen je interdisciplinarni pristup.

1. OSNOVNA OBILJEŽJA MREŽE OSNOVNIH ŠKOLA DO 1981. GODINE

Na području općine Koprivnica do 1981. godine radilo je 13 osnovnih škola, od kojih je jedna s posebnim programom. U sastavu osnovnih škola radila su dvije područne osmorazredne škole i 30 područnih četverorazrednih škola.

Na lokaciju škola utjecali su raznovrsni faktori, kao što je razvijenost naselja, njegova povezanost s Koprivnicom, konfiguracija školskog područja, broj stanovnika, razvijenost funkcija koje obavljaju određena naselja i drugo.

Svojim djelovanjem ovi su faktori bitno utjecali na do tada postojeću mrežu škola. Školski centri (matične i područne škole) neravnomjerno su razmješteni na području općine Koprivnica. Promatrajući prostornu raspoređenost škola na području Općine, mogu se izdvojiti tri karakteristične geografske cjeline:

- dio podravske ravnice koji zauzima sjeverozapadni, sjeverni i sjeveroistočni dio područja Općine,
- jugozapadni dio područja Općine na kojem se protežu obronci Kalničkog gorja i
- južni i jugoistočni dio područja Općine na koji se proteže dio Bilogore.

Svaka od ovih cjelina ima svoje posebno obilježje – geografsko, demografsko, gospodarsko, morfološko i prometno. Ovi faktori su bili presudni u dosadašnjem formiranju mreže osnovnih škola. Značajnu ulogu u formiranju školske mreže imale su administrativne funkcije pojedinih naselja, naročito u blizoj prošlosti.

Prostorno promatrano, najveći dio područja Općine zauzima podravska ravnica. Na ovom prostoru se nalazi najveći broj stanovnika, naselja i škola. Organizirano radi 9 matičnih osnovnih škola, jedna osnovna škola s posebnim programom, dvije područne osmorazredne i 14 četverorazrednih škola. U ovim školama ima 5.185 učenika, ili 82,88% ukupnog broja učenika na području Općine.

U ovom dijelu podravske ravnice ističe se gradsko naselje i njemu pripadajuća sela u kojima je koncentriran najveći broj učenika Općine. Značajno je upozoriti na sjeverni dio ovog prostora na kojem radi jedna osnovna, jedna osmorazredna i tri četverorazredne škole. U ovim školama iz godine u godinu konstantno opada broj stanovnika, domaćinstava, kao i broj učenika.

1. Zgrada Osnovne škole u Drnju. Sagrađena je 1972. godine za potrebe osmorazredne škole. Ovo je prva školska zgrada na području općine koja uz učionički prostor ima i sportsku dvoranu.

Slična je situacija i sa sjeveroistočnim dijelom područja Općine. Posebnu cjelinu čini kraj između rijeke Drave i državne granice (Jugoslavija – Mađarska). Na ovom području se razvilo 7 naselja, ali učenici iz dvaju naselja (Repaš i Ždala) polaze osnovnu školu u Molvama. Općinska granica je umjetno razdvojila u 2 dijela ovo geografski, gospodarski, etnografski i obrazovno-kulturno jedinstveno područje.

Na kalničkom prostoru smjestilo se 26 manjih sela i naselja. Učenici iz ovih naselja polaze u dvije osnovne škole i tri područne četverorazredne škole. U svim školama od I do IV razreda nastava se odvija u kombiniranim odjeljenjima. Značajno je konstatirati da je za ovo cjelokupno područje karakterističan kontinuirani pad broja stanovnika i učenika.

Na području Bilogore nalazi se 12 sela. Na ovom prostoru rade 4 područne četverorazredne škole u kojima ima 365 učenika, što čini 5,8% od ukupnog broja učenika Općine.

Na prostoru Kalnika i Bilogore, kao i među ovim gorjem radi 11 područnih četverorazrednih škola i dvije matične škole. Iako je ovo područje prostorno relativno veliko, na njemu postoji 1.071 učenik što čini svega 17,11% svih učenika Općine. S obzirom na disperznost ovih naselja i njihovu udaljenost od matičnih škola na ovom području se svakodnevno prevozi najveći broj učenika od V do VIII razreda.

U ovako formiranoj mreži škola, postoji značajna diferenciranost s obzirom na broj učenika i odjeljenja. Ova dva elementa čine osnovu za organizaciju odgojno-obrazovnog rada i određuju stupanj razvijenosti osnovne škole. Razvijenost škole je jedan od bitnih preduvjeta za suvremenu organizaciju odgojno-obrazovnog procesa, kao i racionalno korištenje školskog prostora i nastavnog kadra.

Naučno je utvrđeno, a u praksi provjereno, da se optimalni uvjeti za organizaciju cjelokupnog odgojno-obrazovnog rada mogu realizirati u osnovnoj školi koja ima od 16 do 24 odjeljenja.

2. Stara školska zgrada u Drnju sagrađena je 1876. Ona i danas postoji i koristi se kao stambeni objekt.

U cilju što uspješnijeg provođenja reorganizacije mreže osnovnih škola, Republička samoupravna interesna zajednica za odgoj i osnovno obrazovanje utvrdila je kriterije i donijela uputstva za izradu mreža osnovnih škola.*

Prema tim kriterijima školska mreža na području naše općine može se svrstati u četiri kategorije i to:

- od 8 do 12 odjeljenja imaju 3 škole, ili 23,07% od ukupnog broja škola. U ovu grupu idu škole Veliki Poganac, Hlebine i IV osnovna škola u Koprivnici,
- od 12 do 15 odjeljenja imaju 2 škole, ili 15,38% (Gola i Novigrad Podravski),
- od 16 do 24 odjeljenja ima 5 škola ili 38,46%. U ovu grupu idu škole u Bregima, Drnju, Legradu, Rasinji i Sokolovcu,
- od 24 do 44 odjeljenja imaju 3 škole i to: Prva, Druga i Treća osnovna škola u Koprivnici.

1.1. Prikaz organizacije mreže osnovnih škola do 1981. godine

Naziv škole a) matične b) područne	Godina zgradije školske zgrade	Broj uče- nika	Broj odje- ljenja	Broj nasta- vnika
1.A) Osnovna škola Kop. Bregi	1952. a dograđena 1968.	273	12	16
b) Područna 4-razredna škola Glogovac	1961.	89	4	4
c) Područna 4-razredna škola Bakovčice	1953. (ne- dovršena)	18	1	1
2.A) Osnovna škola Drnje	1972.	337	13	14
b) Područna 4-razredna škola Peteranec	1975.	67	3	3
c) Područna 4-razredna škola Sigetec	1903. (adap- tirana 1968.)	74	4	4
d) Područna 4-razredna škola Torčec	1961.	38	2	2
3.A) Osnovna škola Gola	1978.	255	11	12
b) Područna 4-razredna škola Gotalovo	1950.	35	2	2
c) Područna 4-razredna škola Novačka	1955. (nije završena)	15	1	1
d) Područna 4-razredna škola Otočka	1954. (nije završena)	14	1	1
4.A) Osnovna škola Hlebine	1943.	208	8	11
b) Područna 4-razredna škola Gabaževa Greda	1880. (građ. za obitelj. kuću)	12	1	1
5.A) Osnovna škola Legrad	1891. (adap- tirana 1956.)	180	8	8
b) Područna 8-razredna škola Đelekovec	1954. (do- građena 1961.)	147	7	7
c) Područna 4-razredna škola Imbriovec	1960.	48	2	2
d) Područna 4-razredna škola Selnica	1928.	15	1	1
e) Područna 4-razredna škola Veliki Otok	1950.	17	1	1
6.A) Prva osnovna škola u Koprivnici	1907. (do- građena 1951.)	850	28	28
b) Područna 4-razredna škola Jagnjedovac	1863. (adap- tirana 1974.)	32	2	2
c) Područna 4-razredna škola Reka	1846.	68	3	3

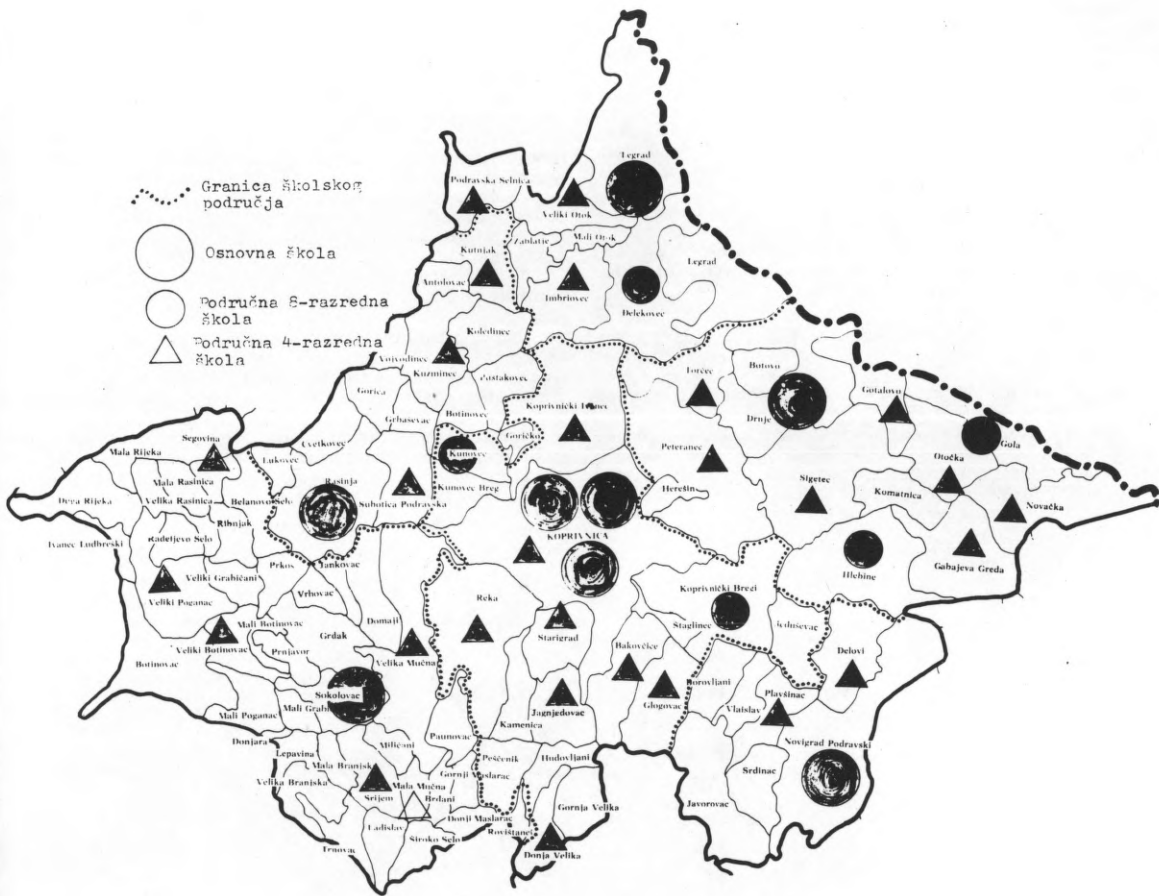
* Normativi i upute za izradu mreže osnovnih škola u SRH, Delegat-
ski bilten broj 4, od srpnja 1978. godine

7.A) Druga osnovna škola u Koprivnici	1947.	885	28	26
b) Područna 8-razredna škola Kunovec	1949. (adap- tirana 1978.)	183	8	8
c) Područna 4-razredna škola Kopr. Ivanec	1903.	74	4	4
d) Područna 4-razredna škola Starigrad	1949. (dovr- šena 1977.)	9 5	4	4
8.A) Treća osnovna škola u Koprivnici	1959.	880	26	26
U sastavu ove škole radi i škola za osnovno glazbeno obrazovanje		136	6	8
b) Područna 4-razredna škola Donja Velika	1922.	27	2	2
c) Područna 4-razredna škola Vinica	1949.	67	3	3
9.A) Četvrta osnovna škola u Koprivnici	1953.	97	10	13
Odgovorno-obrazovni proces u ovoj školi odvija se po posebnom programu				
10.A) Osnovna škola Novigrad Podravski	1968.	270	11	14
b) Područna 4-razredna škola Delovi	1912.	26	2	2
c) Područna 4-razredna škola Plavštinac	1932.	22	2	2
11.A) Osnovna škola Rasinja	1825. (feudalni dvorac)	239	11	13
b) Područna 4-razredna škola Ivančec	1948.	9	1	1
c) Područna 4-razredna škola Kutnjak	1936.	23	2	2
d) Područna 4-razredna škola Kuzminec	1961.	37	2	2
e) Područna 4-razredna škola Subotica	1949. (dru- štveni dom)	43	2	2
12.A) Osnovna škola Sokolovac	1964.	288	12	15
b) Područna 4-razredna škola Vel. Botinovac	1959.	27	2	2
c) Područna 4-razredna škola Mala Mučna	1981. 1947. (adap- tirana 1978.)	34	2	2
d) Područna 4-razredna škola Srijem	1947. (adap- tirana 1978.)	44	2	2
e) Područna 4-razredna škola Velika Mučna		47 47	2	2
13.A) Osnovna škola Veliki Poganac	1961.	105	6	9
b) Područna 4-razredna škola Duga Rijeka	1947.	13	1	1
c) Područna 4-razredna škola Prkos	1955. (ne- dovršena)	16	1	1

Organizacija mreže osnovnih škola prikazana je na geograf-
skoj karti broj 1, a broj učenika na geografskoj karti 2.

Ovakvo organizirana mreža u nekoliko škola – Veliki Poga-
nac, Gola, Hlebine, Koprivnici Bregi nije pružala ni najosnovni-
je uvjete za organizaciju suvremenog odgojno-obrazovnog pro-
cesa. U većini ovih škola nije se mogao racionalno koristiti
stručni nastavni kadar s obzirom na mali broj sati u više nastavnih
predmeta. Na prvo mjesto treba staviti odgojna područja, a
nakon njih dolaze zemljopis – povijest, biologija i kemija. Radi
jasnije spoznaje ovih problema, navodim, da u školi s četiri raz-
reda u predmetnoj nastavi (V do VIII) od 7 zaposlenih nastavnika
samo 2 nastavnika imaju puno radno vrijeme u svojoj struci.
Zaposlenost ostalih nastavnika kreće se od 50 do 60%, a u odgojnim
područjima, izuzev tjelesnog odgoja, samo 25%.

Opremanje škole nastavnim sredstvima je neracionalno.
Ova sredstva su brojna, relativno skupa, a koristi ih mali broj
učenika.

Mreža osnovnih (matičnih) i podružnih škola u općini Koprivnica 1980/81.

Nastava se odvija u 45 školskih zgrada, koje raspolažu sa 184 učionice. Obzirom na pedagoške, zdravstveno-higijenske i estetske uvjete, postoje značajne raznolikosti među njima. U grupu prikladnih i funkcionalnih školskih zgrada za izvođenje nastave i izvannastavnih aktivnosti dolazi 17 zgrada, ili 37,77%.

U grupu zgrada koje raspolažu potrebnim prostorom za organizaciju klasične nastave, ali kod kojih je neophodna adaptacija i dogradnja, spada 17 ili 37,77%.

Na području općine ima relativno veliki broj školskih zgrada – 11 ili 24,44% – koje ne ispunjavaju ni najosnovnije uvjete za boravak djece u njima. U ovoj grupaciji su najtrošnije školske zgrade u Koprivnici, Rasinji, Gabajevoj Gredi, Reki, Velikoj Mučnoj i Ivancu.

Uz školske zgrade značajni su podaci o broju učionica s kojima one raspolažu. U svim školskim zgradama ima 182 učionice, u ovaj broj su uključeni praktikumi, kao i radionice za tehnički odgoj. Nastava se u najvećem broju škola izvodi u dvije smjene, a još će se niz godina izvoditi tako. Posebno je interesantna površina učionice izražena u m² koji dolaze na učenika. Ukupna kvadratura učioničkog prostora podijeljena s brojem

učenika omogućuje da na učenika dolazi 2,08 m², dok postojeći pedagoški standard zahtijeva 3,5 do 4,5 m².

Kada kompariramo broj učionica s brojem učenika, tada možemo konstatirati, da broj učionica sa svojom površinom zadovoljava. Ova konstatacija je točna, kada se podijeli ukupna kvadratura učioničkog prostora s ukupnim brojem učenika. Ovi pokazatelji govore da učioničkog prostora ima dovoljno, ali je on neravnomjerno raspoređen s obzirom na broj i koncentraciju učenika. Viška učioničkog prostora ima u svim područnim školama, a nedostaje ga naročito u gradu i u Rasinji.

Specijaliziranog prostora nedostaje u većini školskih zgrada u kojima rade matične škole. Imaju li se u vidu ovih samo nekoliko pokazatelja o školskim zgradama, kao i postojećoj mreži osnovnih škola, tada je vidljivo u koliko bi mjesta trebalo graditi nove školske zgrade, kao i dograđivati postojeće.

U izgradnji novih školskih zgrada značajnu ulogu imaju demografski pokazatelji, a posebno broj učenika. Kako se školske zgrade grade na duže vremensko razdoblje, neobično je važno razraditi racionalnu mrežu osnovnih škola. Ovo posebno vrijedi za mrežu škola u kojima se odvija nastava od V do VIII razreda.

Analizirajući samo neke od problema u oblasti osnovnog obrazovanja, proizlazi logičan zahtjev za revizijom postojeće školske mreže. Rezultati dobiveni analizom postojećeg stanja, predstavljaju osnovicu za projekciju i definiranje nove mreže osnovnih škola.

Uz ove pokazatelje posebna pažnja treba biti poklonjena zahtjevima nastavnog plana i programa za odgojem i obrazovanjem svestrane mlade ličnosti. U projekciji mreže osnovnih škola nije samo presudan broj učenika. Racionalizacija mreže škola zahtijeva svestranu analizu društveno-ekonomskih i prirodnih faktora. Iz kompleksa ovih elemenata naročito treba istaknuti one čija aplikacija ima šire društveno-ekonomsko značenje. Pored ovih, nemoguće je zaobići i najosnovnije pedagoške zahtjeve, koji se postavljaju pred osnovnu školu u cilju intenzifikacije odgojno-obrazovnog rada.

2. GEOGRAFSKA OSNOVA MREŽE OSNOVNIH ŠKOLA

Geografska osnova prostora općine Koprivnica će se razmatrati samo sa stanovišta koliko su geografski elementi i faktori u ovoj općini utjecali na raspored i rasprostranjenost osnovnih škola, odnosno, koliko su oni utjecali na mrežu osnovnih škola. S obzirom na predmet proučavanja nas interesira koliko komponente položaja i prirodne osnove izravno, ili posred-

no, utječu na valoriziranje prostora Općine sa stajališta organizacije osnovnog odgoja i obrazovanja i mreže škola.

2.1. Geografski položaj

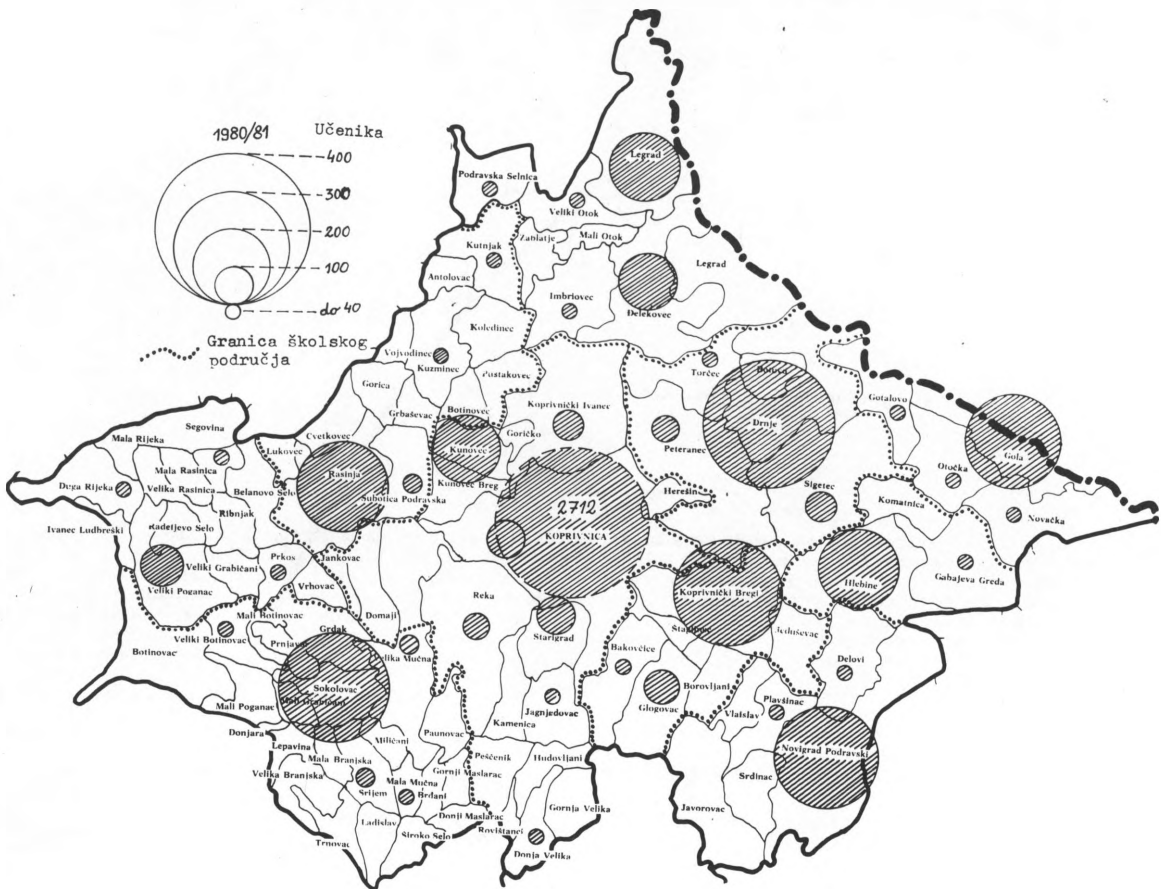
Općina Koprivnica smještena je u rubnom prostoru SR Hrvatske, na granici Jugoslavije i zauzima uski prostor Podravine.

Zbog povoljnog prometno-geografskog položaja, centralno naselje Koprivnica je važno prometno čvorište, a na području općine se isprepliću željezničko-cestovne prometnice regionalnog međunarodnog značenja. Tu je Podravska magistrala koja povezuje zapad s istokom SFRJ, a ujedno povezuje podravske općine bilogorsko-podravske regije međusobno i sa susjednim općinama.

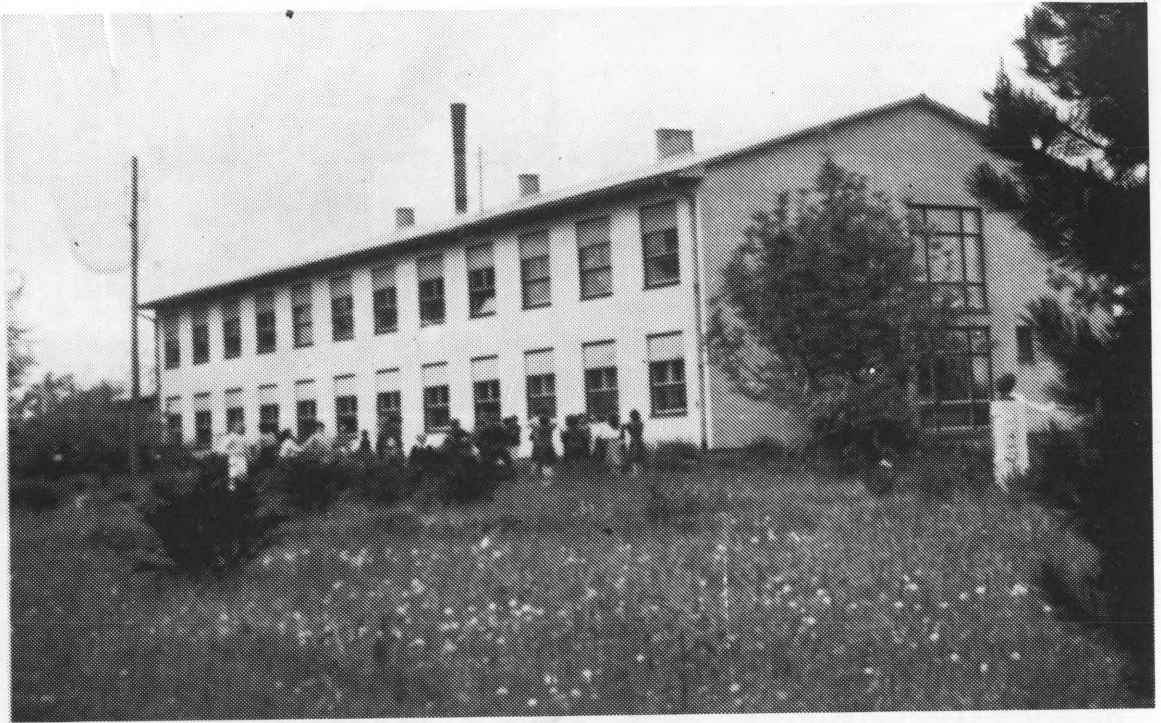
Za ovu općinu su naročito važne transverzalne željezničko-cestovne veze koje povezuju ovaj prostor sa Zagrebom i Rijekom.

Dakle, u Koprivnici se susreću važni prometni pravci, pa ovaj grad, sada i u buduću, svoj razvoj i razvoj šireg prostora općine može zahvaliti i povoljnom geografskom položaju.

Gustine i pravci regionalnih i interregionalnih putova utjecala je i na koncentraciju naselja, pa se pravcima ovih prometnica koncentrirala i mreža osmorazrednih škola. Uz interregionalnu magistralu formiralo se 6 osmorazrednih škola (računajući i tri gradske škole), na regionalnoj magistrali rade dvije osmorazredne škole, dok su se uz prometnice općinskog značenja

Prostorni raspored broja osnovnoškolaca u matičnim i podružnim školama u općini Koprivnica u 1980/81. godini

3. Školska zgrada u Novigradu Podravskom. Izgrađena je za potrebe osmorazredne škole. U ovoj zgradi postoji samo učionički prostor.

formirale i rade četiri osmorazredne škole (Gola, Drnje, Hlebne i Veliki Poganac).

S površinom od 715 km² druga je općina po veličini u Zajednici općina Bjelovar, a u SR Hrvatskoj je na dvadesetčetvrtom mjestu. U 1971. godini ovdje je živjelo 61.080 stanovnika, što ovu općinu stavlja na drugo mjesto u Zajednici općina, a u SR Hrvatskoj čak na osamnaesto mjesto. Gustoća stanovnika na 1 km² je 84,5, što je za 7 stanovnika veća nego u SR Hrvatskoj, a za 18 stanovnika veća nego u Zajednici općina, pa ova općina spada u gušće naseljena područja u našoj Republici.

Faktor gustoće naseljenosti je značajan i za mrežu škola jer će veća ili manja koncentracija stanovništva određivati i gustoću mreže škola.

Prema popisu stanovništva, 1981. općina Koprivnica je imala 61.166 stanovnika, dakle za 86 stanovnika više od broja stanovnika u 1971. godini.

Općina Koprivnica graniči s pet općina, a na sjeveroistoku sa NR Mađarskom. Jedino je granica prema Mađarskoj oštro izražena, dok sa svim ostalim graničnim prostorima međupovezanost je dobra. Ovo naglašavam zbog toga, što granice među općinama ne bi smjele biti prepreka za učenike da polaze nastavu tamo gdje im je najbliže i najpovoljnije. Ovo načelo bi se moralo poštivati i tamo gdje je učenicima s jednog školskog područja lakše polaziti nastavu u školi susjednog područja, što znači, da međuškolske granice trebaju biti prilagodljive respektirajući dječje, odnosno učeničke mogućnosti.

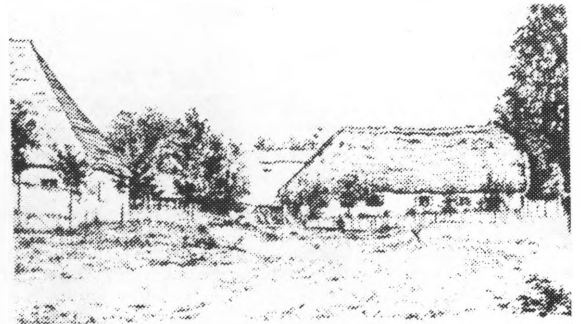
2.2.

Prirodna obilježja (reljef, hidrografske osobine, klima i dr.) značajni su faktor koji utječu na formiranje mreže osnovnih škola. To posebno vrijedi za one prirodne elemente koji su zna-

čajni za ekonomsko iskorištavanje (vrijednost poljoprivrednih površina, klima, geološki sastav, reljef, rudna bogatstva itd.).

U prostoru općine Koprivica izdvajaju se dvije prirodno-geografske cjeline – pobrđe Kalnika, Bilogore i podavska rav-nica.

Kalničko-bilogorsko pobrđe je brežuljkast kraj koji se diže do visine od 300 m, vrlo raščlanjen dolinama, s nagibom prema sjevero-istoku, po svojim osobinama je vrijedan prostor. Ovi

4. Crtež kuće u kojoj je otvorena hrvatska škola u Novigradu u današnjoj Virovskoj ulici

uvjeti su omogućili razvoj niza gospodarskih grana, kao i formiranje većeg broja disperznih naselja. U poslijeratnom razdoblju ovaj kraj je zahvaćen iseljavanjem, kao i značajnim smanjivanjem nataliteta. Zbog toga je u cijelom pobrđu, koje zahvaća preko 40% površine općine, uvjetovala formiranje usitnjenih (patuljastih) škola s malim brojem učenika. Većina četverorazrednih škola ima vrlo nepovoljnu organizaciju rada s dva i tri razreda u jednom odjeljenju.

Druga geografska cjelina – podravska ravnica ima sasvim drugačija obilježja. Na kontaktu pobrđa i ravnice razvilo se niz naselja. Na ovom prostoru ravnice i pobrđa stanovnici su od davnina koristili dvije različite površine – nizinu i pobrđa. Duž oceditog prostora razvile su se važne prometnice (Novigrad – Koprivnica) a na najpogodnijem mjestu je presijeca transverzalna prometnica Koprivnica – državna granica. Na križanju ovih prometnica razvilo se glavno, centralno naselje – Koprivnica.

U ovom izduženom i uskom prostoru smjestilo se najviše škola (tri: u Koprivnici, Rasinja i Novigradu).

Prostor ravnice zauzima najveći dio općine Koprivnica. Na ovom širokom prostoru razvilo se pet osmorazrednih škola (Legrad, Gola, Drnje, Hlebine i Bregi).

Potrebno je konstatirati da se svaka od spomenutih cjelina odlikuje određenim posebnostima, što je rezultat prirodnih uvjeta i socijalno-ekonomskih procesa. Ove osobine se moraju uvažavati u planiranju mreže osnovnih škola.

Društveno-ekonomske aktivnosti će se i u perspektivi intenzivno razvijati u prostoru podravske ravnice. Te aktivnosti će biti najjače u Koprivnici, što će imati pozitivan utjecaj na ostale, bliže predjele općine.

Kalničko-bilogorska pobrđe je specifična geografska cjelina u kojoj će i dalje prevladavati poljoprivreda, stočarstvo, šumarstvo sa sve većim jačanjem izletničko-vikendnog turizma. Na ovom području je veliki broj sitnih naselja, slabe agrarne proizvodnje, pa je i emigriranje jako, što će uvjetovati nestanak nekih naselja ili njihovih dijelova.

3. DEMOGRAFSKE OSOBINE STANOVNIŠTVA

Demografske osobine i dinamika kretanja stanovništva općine Koprivnica, imale su, imaju sada, a imat će i u buduću, značajnu ulogu u obradi i utvrđivanju mreže osnovnih škola.

Svi demografski podaci koji se dobivaju statističkim popisima svrstani su po naseljima koja se redaju abecednim redom. Za analizu i obradu školske mreže, daleko je povoljnije utvrditi potrebne demografske podatke po školskim područjima. Školska područja, pogotovo seoska, predstavljaju zaokruženu demografsku, gospodarsku i funkcionalno formiranu cjelinu.

Grupni podaci po školskim područjima omogućuju globalan uvid u probleme određenog područja, pružaju mogućnost uspješnijeg provođenja analitičko-sintetičkih radnji koje pružaju potrebne elemente za stvaranje objektivnih zaključaka.

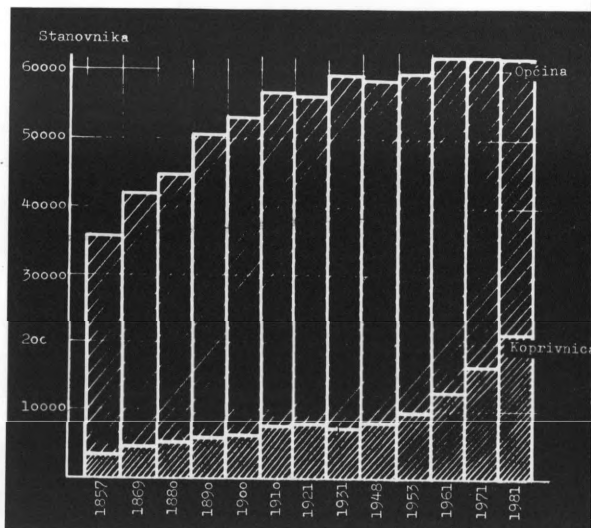
Analiza i obrada demografskih podataka ima isključivo za cilj sagledavanje problema mreže osnovnih škola. Analiza demografskih kretanja pruža pouzdane elemente koji su tokom razvoja školskih sistema bili bitni za utvrđivanje razvoja i primjene mreže škola na određenom području.

3.1. Kretanje broja stanovnika

U dinamici kretanja broja stanovnika općine Koprivnica, od prvog popisa 1957. do 1981. godine, mogu se uočiti dva razdoblja. Prvo se kreće od prvog popisa, dok je pred prvi svjetski rat 1910. stanovništvo poraslo za 56%. Drugo vremensko razdoblje je 1910. do 1981. godine kada je stanovništvo za 70 godina povećano za oko 7%. Na niski porast stanovništva od 1910. pa do danas utjecala su dva svjetska rata.

Kretanje broja stanovnika od 1857. do 1981. godine prikazano je na slici 1.

Pored općeg prikaza kretanja broja stanovnika u općini, bitno je uočiti pojave unutarnjih razlika u kretanju broja stanovnika. Najizrazitiji primjer razlika je kretanje stanovništva grada Koprivnice i ostalog, vangradskog područja. Koprivnica je 1857. imala 3.224 stanovnika, a u 1981. taj se broj povećao na 20.812 stanovnika. Ovdje treba istaknuti da je na porast broja stanovnika utjecao broj neposrednih naselja koja su ušla u sastav gradskog područja (Močile, Vinica, itd.).

Sl. 1. Kretanje broja stanovnika od 1857. do 1981. godine

U poslijeratnom razdoblju (1945. godina) grad je imao stalan rast broja stanovnika koji je iznosio 2,86% godišnjeg rasta do blizu 4% u razdoblju 1961. i 1971. godine.

Kakvu je ulogu imao grad u pojedinim razdobljima pokazuje podatak, da je 1857. u gradu živjelo tek 8% stanovništva Koprivnice, pred prvi svjetski rat 14%, a poslije drugog svjetskog rata (1948.) 15%, a 1971. 27%. Sve ovo ukazuje da će grad Koprivnica imati i u buduću sve veću demografsku ulogu u općini, što će neminovno utjecati i na promjene u mreži škola.

U ostalom vangradskom području dolazi do oscilatornih kretanja u broju stanovnika. Ovo područje naročito karakterizira pad broja stanovnika od 1961. pa nadalje. Naročito su interesantne promjene u 20 naselja općine (u više od 1/5 naselja) gdje je u 1981. bilo manje stanovnika, nego što ih je bilo 1857. Ove pojave su evidentirane u sljedećim naseljima:

Naselje	Tabela 1						
	Index						
	1857.	1910.	1948.	1971.	1981.	1981. 1971.	
Delovi	413	483	482	391	352	85	90
Donji Maslarac	172	175	164.	136	116	67	85
Duga Rijeka	419	501	308	272	212	51	78
Gola	1250	2061	1688	1254	1137	91	91
Hlebine	1749	2050	1940	1728	1583	91	92
Ivanac Ludbreški	150	227	152	132	103	69	78
Javorovac	167	256	275	160	134	80	84
Kuzminec	570	760	641	530	452	79	85
Ladislav Sokolovački	201	267	240	188	167	83	89
Legrad	2357	2896	2612	2110	1670	71	79
Mala Branjska	121	96	66	92	84	69	91
Mala Mučna	319	222	280	182	142	45	78
Mala Rasinja	117	223	74	54	40	34	74
Novigrad Podravski	3220	3909	3096	2751	2414	75	88
Peteranec	2405	2446	2029	1758	1694	70	96
Prkos	134	162	120	122	97	72	80
Segovina	172	199	132	107	81	47	76
Sigetec	1659	2049	1803	1544	1364	82	88
Torčec	925	1048	1009	891	867	94	97
Veliki Otok	424	567	598	422	390	92	92

Rijetko se nalazi prostor takvih promjena i razlika. Novi-grad je 1857. imao toliko stanovnika, kao i grad Koprivnica, a 1971. je imao 15% manje, a grad Koprivnica 511% više nego u prvom popisu. Isto tako, već 1857. vrlo značajna naselja su bila Gola (1250 stanovnika), Hlebine (1749 stanovnika), Legrad (2357 stanovnika), Noviograd (3220 stanovnika), Peteranec (2405 stanovnika) itd. Sva ova naselja su u 1981. imala manje stanovnika nego u 1857. Treba izuzeti Golu koja je 1981. u odnosu na 1857. imala 4 stanovnika više.

Ova naselja sam izdvojio ne samo da se vidi izraziti pad stanovnika, već naročito da se istakne da školsku mrežu u ovim naseljima u 1984. godini sačinjavaju 2 osnovne škole, 2 područne osmorazredne škole i 9 područnih četverorazrednih škola. Ovo je neobično važno za daljnji razvoj mreže škola na ovom području.

Analizirajući demografska kretanja na području općine Koprivnica sa stajališta postojeće mreže osnovnih škola, mogu se izdvojiti dvije cjeline i to:

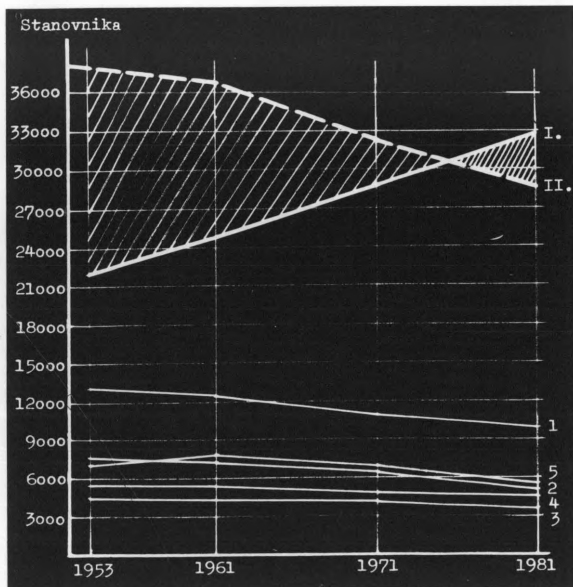
- gradsko područje prošireno s naseljima iz kojih učenici svakodnevno pohađaju škole u gradu i
- izvangradsko područje koje sačinjavaju sva ostala naselja na području općine Koprivnica.

Na proširenom gradskom području u 1984. rade 3 osnovne škole, 3 područne osmorazredne škole i 8 područnih četverorazrednih škola. U ovim školama ima 3.851 učenik, što znači 60,55% od ukupnog broja učenika Općine.

Na izvangradskom području 1984. radi 5 osnovnih škola, 3 područne osmorazredne škole i 21 područna četverorazredna škola. U ovim školama ima 2.508 učenika, ili 39,44% svih učenika Općine.

Izvangradsko područje je prostorno znatno veće (oko 490 km²) od proširenog gradskog područja (oko 230 km²). Veći je broj naselja na izvangradskom području, ali je u 1981. godini znatno veći broj stanovnika na proširenom gradskom području.

Interesantno je pratiti dinamiku kretanja stanovništva na ova dva područja. Ove promjene su vidljive u Tabeli 2.

Sl. 2. Kretanje broja stanovnika pojedinih dijelova općine Koprivnica prema popisima 1953, 1961, 1971. i 1981. I prošireno gradsko područje, II izvangradsko područje. 1 područje škole Drnje, 2 Legrad, 3 Noviograd, 4 Rasinja i 5 Sokolovac

Broj stanovnika po školskim područjima:

Područja	Stanovništvo				Index 1981. 1953.	Broj dom. 1981.	Prosječna stopa rasta stanovništva po domaćin.
	1953.	1961.	1971.	1981.			
I. PROŠIRENO GRADSKO PODRUČJE	22140	24810	28729	32840	148	10206	3,2
1. Drnje	12958	12381	11070	9946	76	3025	3,2
2. Legrad	7549	7092	6153	5284	70	1606	5,3
3. Noviograd	4569	4358	4016	3498	76	1111	3,1
4. Rasinja	5294	5213	4644	3992	75	1187	3,4
5. Sokolovac	7104	7455	6474	5606	79	1579	3,6
II. IZVANGRADSKO PODRUČJE	37474	36499	32357	28326	75	8508	3,3

Podaci o kretanju broja stanovnika pokazuju značajnu diferencijaciju između gradskog i izvangradskog područja. Broj stanovnika na gradskom području pokazuje permanentan rast iz godine u godinu, od 1953. godine pa nadalje. Komparacija broja stanovnika 1981. u odnosu na 1971. upozorava na relativno visok index rasta (114,3). Najveći rast zabilježen je između 1971. i 1981. Treba istaknuti da je na ovom području u proteklih 28 godina broj stanovnika porastao za 10.700 ili 67,41%.

Analizirajući pokazatelje o kretanju broja stanovnika na izvangradskom području, tada se mora konstatirati suprotan proces od onog koji se odvijao na gradskom području. Broj stanovnika na ovom području konstantno pada, od 37.474 u 1971. godini smanjio se na 28.326 u 1981. godini. U promatranom vremenskom razdoblju broj stanovnika se smanjio za 9.148. Najveći pad registriran je u razdoblju od 1971. do 1981. (4.031 stanovnik).

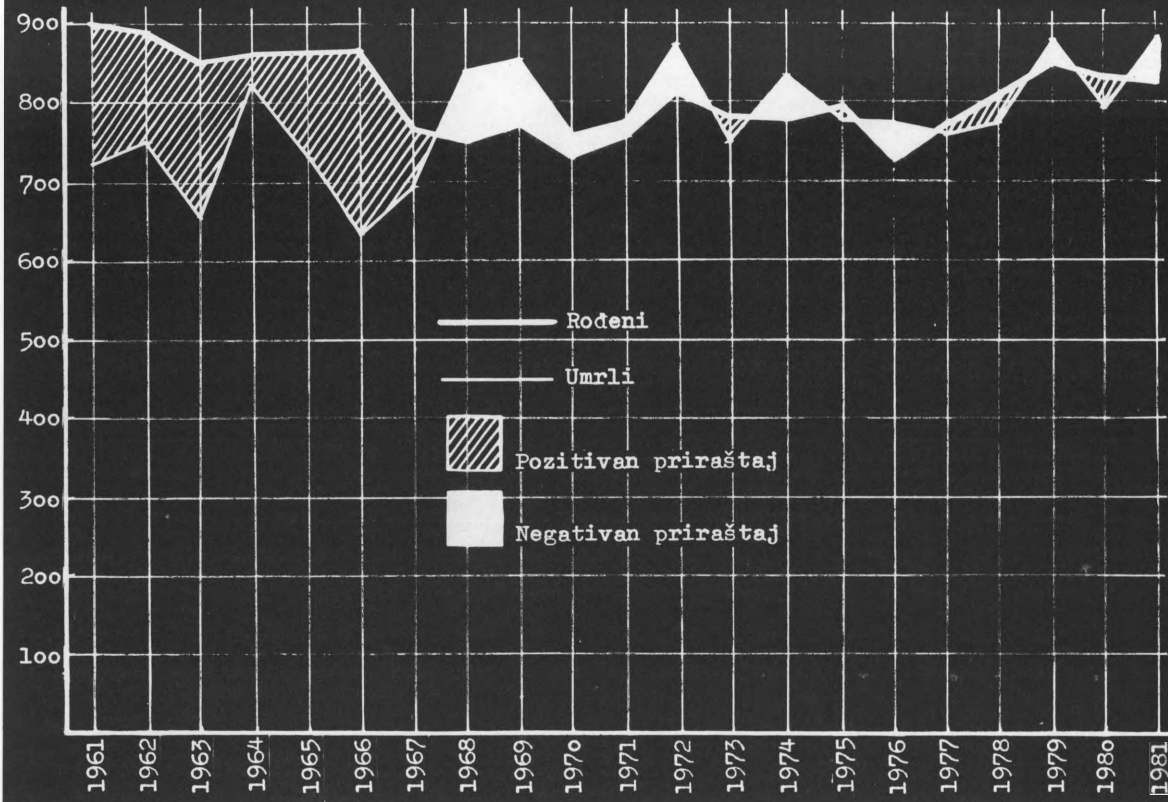
Posebno je značajno kretanje broja stanovnika na školskim područjima u razdoblju od 1971. do 1981. Najveći pad broja stanovnika ima Legrad (869 stanovnika, index 85,87), Rasinja (652 stanovnika, index 85,96), Sokolovac (868 stanovnika, index 86,59), Noviograd (518 stanovnika, index 87,1) i Drnje (1.124 stanovnika, index 89,94).

Kretanje broja stanovnika po školskim područjima prikazano je na slici 2.

Usporedo s kretanjem stanovništva, interesantno je pratiti i kretanje broja djece od 0 do 14 godina u proteklih 20 godina po školskim područjima na kojima rade osnovne škole.

Osnovne škole	Predškolska djeca i školski obveznici od 0 do 14 godina		
	1961.	1971.	1981.
Prva osnovna škola Koprivnica	3099	2918	2812
Druga osnovna škola Koprivnica	2148	2211	2436
Treća osnovna škola Koprivnica	1193	1441	1930
Osnovna škola Drnje	2733	2332	1790
Osnovna škola Legrad	1578	1099	742
Osnovna škola Noviograd Pod.	901	767	596
Osnovna škola Rasinja	1083	748	613
Osnovna škola Sokolovac	1961	1294	1028
SVEGA:	14606	12810	11947

Stanovnika

Sl. 3. Prirodno kretanje stanovništva općine Koprivnica od 1961. do 1981.

Podaci o kretanju broja predškolske djece i školskih obveznika plastično oslikavaju promjene koje se dešavaju u pojedinim školskim područjima. U proteklih dvadeset godina naročito veliki pad broja djece javlja se u Drnju, Legradu, Sokolovcu i Novigradu Podravskom. Porast je evidentan na školskim područjima na kojima rade Druga i Treća osnovna škola u Koprivnici. Pojave koje se javljaju na školskom području na kojem radi Prva osnovna škola u Koprivnici, odnose se isključivo na dio područja na kojem su se smjestila seoska naselja Bregi, Glogovac, Bakovčice, Reka i Jagnjedovac. Na dijelu gradskog područja broj djece je u konstantnom porastu.

Ovo kretanje brja djece po školskim područjima temeljni je faktor koji je utjecao i koji još i sada utječe na broj učenika kako u osnovnim, tako i u područnim školama.

Stanovništvo općine Koprivnica doživljava velike promjene u natalitetu, mortalitetu i prirodnom priraštaju. Ove pojave su posebno interesantne za razdoblje od 1961. do 1981. godine.

U ovom dvadesetogodišnjem razdoblju samo u deset godina je veći broj rođenih u odnosu na broj umrlih. Razlike u natalitetu u ovim godinama su male. One se kreću od 10 do 244 više rođenih nego umrlih.

Prirodna kretanja stanovništva općine Koprivnica od 1961 do 1981. prikazana su u Tabeli 3 i slici broj 3.

Prirodna kretanja stanovništva općine Koprivnica od 1961. do 1981. godine:

Tabela 3

Godina	B r o j			Stopa prir. prirašt. u %		
	rođenih	umrlih	prir. prirašt.	rođenih	umrlih	prir. prirašt.
1961.	900	723	177	14,68	11,79	2,82
1962.	897	754	143	14,63	12,30	2,33
1963.	851	660	191	13,88	10,77	3,11
1964.	856	827	29	13,96	13,49	0,47
1965.	860	729	131	14,02	11,89	2,13
1966.	863	619	244	14,08	10,10	3,98
1967.	778	699	79	12,69	11,40	1,29
1968.	758	832	-74	12,36	13,57	-1,21
1969.	778	850	-72	12,68	13,86	-1,18
1970.	726	756	-30	11,84	12,33	-0,49
1971.	760	775	-15	12,40	12,64	-0,24
1972.	806	871	-65	13,19	14,26	-1,07
1973.	787	757	30	12,88	12,39	0,49
1974.	785	830	-45	12,85	13,59	-0,74
1975.	798	788	10	13,06	12,90	0,16
1976.	723	781	-58	11,84	12,79	-0,95
1977.	779	776	3	12,75	12,70	0,05
1978.	805	779	26	13,18	12,75	0,43
1979.	846	884	-38	13,85	14,47	-0,62
1980.	826	798	28	13,52	13,06	0,46
1981.	820	888	-68	13,42	14,54	-1,12

Mortalitet ima posebno obilježje na ovom području. U promatranom dvadesetgodišnjem razdoblju u 11 godina mortalitet je već od nataliteta. Posebno je izražen u 1967, 1968. i 1981. godini i kreće se od 68 do 74 više umrlih nego rođenih. Ova pojava je posebno izražena u seoskim naseljima.

3.2. Starosna struktura stanovništva

Analizom starosne strukture dobiva se jasna spoznaja o stanovništvu određenog područja, a na toj osnovi najlakše je prognozirati kretanja u bližoj, desetgodišnjoj budućnosti.

Pozitivne se prognoze mogu davati samo tamo gdje je stanovništvo raspoređeno po starosnim grupama tako da ga je najviše u najmlađim, a sve manje u starijim dobnim skupinama. Ove pojave nisu karakteristične za stanovništvo općine Koprivnica. Radi jasnijeg sagledavanja ovih pojava želim istaknuti samo nekoliko pokazatelja. U proteklom desetgodišnjem razdoblju smanjio se broj stanovnika od 0 do 24 godine, dok se istovremeno povećao broj stanovnika iznad 65 godina starosti. Godine 1971. od 0 do 24 godine bilo je 22.535 a deset godina kasnije (1981) u ovoj dobnj skupini bilo je 20.580. Usporedo s ovom pojavom smanjivanja broja mlađeg stanovništva povećao se broj iznad 65 godina starosti od 7.296 u 1971. na 8.401 u 1981. godini.

Ako promatramo ove pojave po školskim područjima, onda su one posebno izražene u većini seoskih naselja, a naročito u selima Kalnika, Bilogore i školskog područja Legrad.

U analizi pojava među stanovništvom posebno su interesantni podaci po spolu i starosti. Podaci su vidljivi u tabeli 4 i slikama 4 i 5.

U jednom i drugom popisnom razdoblju veći je broj ženskog stanovništva u odnosu na muško. Do 25 godina starosti veći je broj muškog u odnosu na žensko stanovništvo. Od 30 godina sukcesivno se povećava broj ženskog u odnosu na muško stanovništvo.

Na kraju može se istaknuti da su na ovoj općini izražena demografska različita područja. Jednu grupu (seoska naselja) karakterizira pad broj stanovnika, negativan prirast, izrazita depopulacija i relativno veliki broj stanovnika u starijoj dobnj skupini.

Drugo područje, okupljena naselja oko grada, pokazuje brzi porast stanovništva i veći broj u mladim dobnim skupinama.

Sve ove pojave u stanovništvu imaju značajnu ulogu u kretanju broja učenika, kako sada, tako i u narednih 10 godina. One su od neobičnog značenja za organizaciju mreže škola, kako osnovnih, tako i područnih osmorazrednih i područnih četverorazrednih škola na ovom području.

Tabela 5

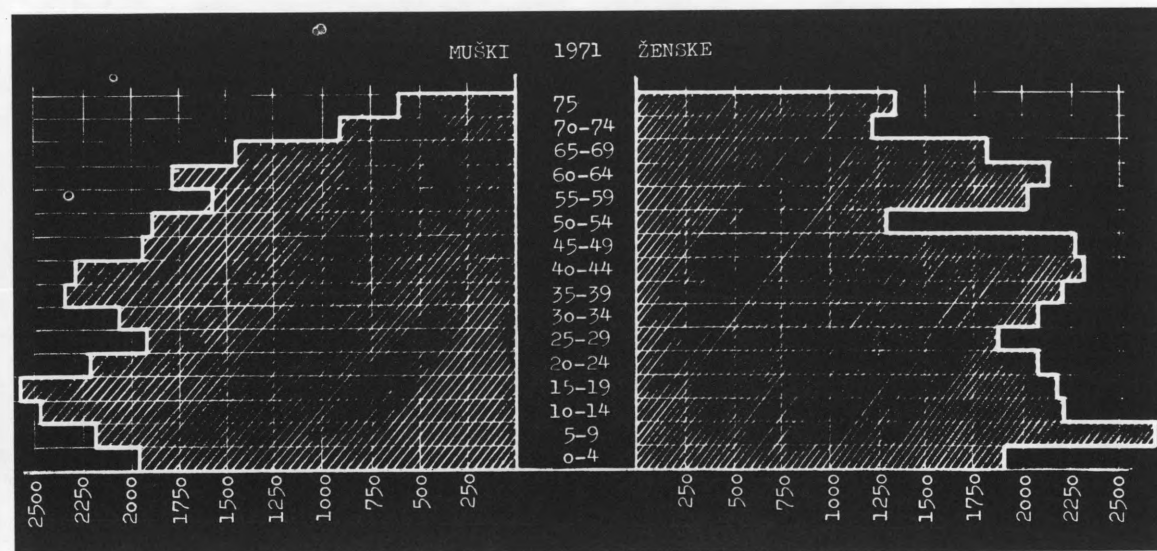
STANOVNIŠTVO PREMA SPOLU I STAROSTI OPĆINE KOPRIVNICA

1971. godine

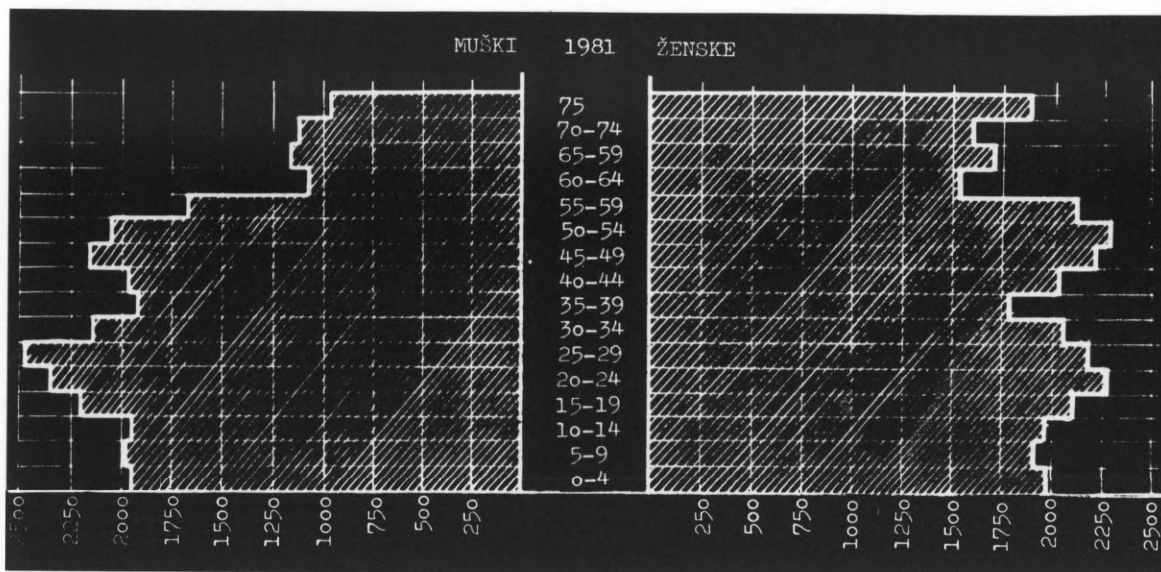
Spol	UKUPNO	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75 i više
	61080	3837	4911	4669	4809	4309	3702	4181	4559	4662	4171	2971	3561	3871	3240	2059	1997
M	29420	1959	2200	2431	2592	2208	1880	2066	1332	2283	1883	1807	1549	1759	1425	858	654
Ž	31666	1878	2711	2238	2217	2101	1822	2115	2237	2379	2288	1164	2012	2112	1815	1201	1343

1981. godina

	61166	3880	3868	3900	4313	4619	4635	4250	3672	3991	4375	4310	3774	2630	2863	2713	2825
M	29362	1964	1984	1968	2202	2354	2460	2178	1819	1939	2172	2057	1625	1073	1152	1107	990
Ž	31804	1916	1884	1932	2111	2265	2175	2072	1781	2052	2203	2253	2149	1557	1711	1606	1835

Sl. 4. Stanovništvo po spolu i starosti općine Koprivnica 1971.

Sl. 5. Stanovništvo općine Koprivnica po spolu i starosti 1981. g.

4. DRUŠTVENO-EKONOMSKA OSNOVA

Osnovna ekonomska obilježja područja općine Koprivnica prije drugog svjetskog rata manifestirala su se u privrednoj nerazvijenosti. Posljedica ovakvog stanja odražavala se između ostalog i u malom broju zaposlenog stanovništva.

U poljoprivrednoj djelatnosti prevladavao je sitni posjed s relativno dobro razvijenim stočarstvom.

Poslije oslobođenja naše zemlje poduzimaju se raznovrsne mjere za unapređivanje poljoprivrede, kao i izgrađivanje raznovrsnih industrijskih objekata u kojima se odvija raznolika industrijska djelatnost. Evidentan je razvoj onih grana industrije koje imaju sirovinску bazu u proizvodnji ovog kraja. Unatoč svim nastojanjima, ovo područje zaostaje u svojem razvoju sve do 1960. godine. Razloga ovoj pojavi ima više, a među najvažnije treba ubrojiti prioritet razvitka teške industrije, granični položaj ovog područja i dr. Najveći dio dotadašnjih investicija ostvaren je pretežnim učešćem relativno skomnih vlastitih finansijskih sredstava privrede.

Razvoj samoupravljanja bio je temeljni pokretač snaga za pronalaženje najpovoljnijih rješenja privrednog razvoja. Postojeće privredne organizacije traže putove svojeg tehnološkog razvitka. Sve se više orjentiraju prema tržištu i potrošačima.

Posebno zapaženi rezultati ostvaruju se od 1966. godine nakon provedene privredne reforme. Intenzivni razvoj doživljava prehrambena industrija »Podravka«. Razvoj ove industrije stvara vrlo povoljne uvjete za razvoj poljoprivrede, kako na poljoprivrednim posjedima koji se nalaze u privatnom vlasništvu, tako i na poljoprivrednim površinama koje se nalaze u društvenom vlasništvu – »Podravke«, kao i niza poljoprivrednih zadruga Le-grada, Đelekoveca, Novigrada, Gole, Rasinje i Sokolovca.

Intenzivan razvoj ostvaruje drveno-prerađivačka industrija, čiji je nosilac »Bilokalnik«. Intenzivan razvoj raznolike proizvodnje uvjetovao je visoku stopu rasta zapošljavanja.

Zapažen razvoj ostvaruje tvornica obuće »Sloga«. Od male postolarske radionice razvija se u modernu industriju obuće, čiji se proizvod uspješno nose na vrlo konkurentnom svjetskom tržištu.

Metalna industrija radne organizacije »Rapid« uspješno razvija svoje proizvodne kapacitete kao i servisne usluge.

Radna organizacija »Avard« u Goli uspješno radi na unapređivanju poljoprivredne proizvodnje u Prekodravlju i šire. U svojem privrednom usponu ostvaruje zapažene rezultate u industrijskom pogonu za preradu plastičnih masa.

Uz ove proizvodne organizacije razvijalo se i razvija se niz drugih kao npr. radna organizacija željezničkog saobraćaja, konfekcijska proizvodnja odjevnih predmeta i dr.

Dosadašnji razvoj privrede, pored ostalog, stvarao je i stvara određene uvjete za izgradnju novih proizvodnih objekata lociranih izvan gradskog područja, kao npr. Vlasiavl, Rasinja, Le-grad, Đelekovec, Gola, Novigrad, Delovi, itd.

Razvoj privrednih djelatnosti uvjetovao je povećanje broja zaposlenih. Ovaj rast zaposlenih pokazuje određene oscilacije od 1960. godine do danas. Broj zaposlenih u privrednim i neprivrednim djelatnostima 1971. godine iznosio je 9.139 radnika. U narednih 10 godina, dakle, 1981. broj zaposlenih se povećao na 16.511 radnika.

Interesantno je pratiti broj zaposlenih u gradu i naseljima u 1981. godini.

	1981. ukupno zaposlenih u	
	privrednim djelatnostima	neprivrednim djelatnostima
Grad Koprivnica	7597	1135
Ostala naselja	6768	1011
Ukupno Općina:	14365	2146

Za mrežu osnovnih škola posebno je značajan broj zaposlenih u onim mjestima gdje se planira sjedište osnovne škole ili područne osmorazredne škole. Ovdje iznosimo samo nekoliko pokazatelja.

Naselje	Ukupno zaposleni u 1981.
1. Drnje s Hlebinama i Golom	739
2. Legrad s Đelekovcem	567
3. Novigrad s Delovima	545
4. Rasinja s Kuzmincem	277
5. Sokolovac s Velikim Pogancom	204

Valja posebno istaknuti značajnu ulogu za projekciju mreže osnovnih škola, veličinu aktivnog stanovništva.

U Goli je izgrađena nova moderna školska zgrada 1978. Ovo je prva zgrada u kojoj se pored školskog prostora za osmorazrednu školu nalazi i kompletan prostor za predškolski odgoj.

5. FUNKCIONALNA OBILJEŽJA NASELJA

Popisom stanovništva 1981. godine općina Koprivnica je imala 98 statistički izdvojenih naselja. Prosječna veličina jednog naselja iznosila je 625 stanovnika. Ako izuzmemo Koprivnicu, prosječna veličina naselja se smanjuje na 416 stanovnika.

Među ovim naseljima je 49% onih koja imaju manje od 200 stanovnika. Godine 1981. preko 19 naselja ima više od 1000 stanovnika. Posljednjim popisom zabilježeno je samo 7 naselja u kojima je porastao broj stanovnika. U gradu Koprivnici u 1971. godini bilo je 27% od ukupnog broja stanovnika, dok se ovaj postotak povećao na 34% u 1981.

Ovih nekoliko podataka naznačio sam, da bi bila jasnija spoznaja o disperziji i usitnjenosti naselja općine Koprivnica. Ova usitnjenost naselja čini dosta poteškoća u razradi i utvrđivanju adekvatne mreže osnovnih škola.

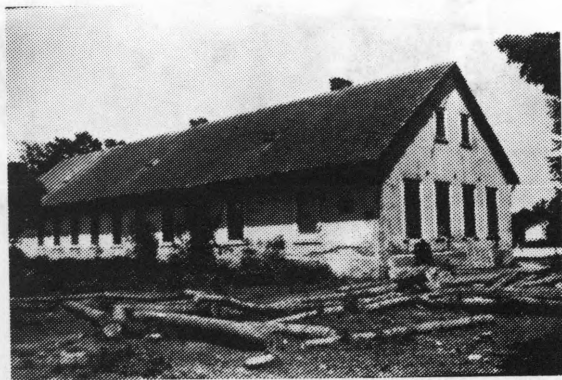
Slabost naseobnog sistema općine manifestira se u velikom broju malih naselja u prostorima rubnog dijela općine i njihovog prostornog razmještaja.

U poglavlju demografska obilježja općine posebno je naglašeno da općinu Koprivnica karakterizira na jednoj strani demografska dinamika Koprivnice i najužeg gravitacionog područja, kao i stagnacija i depopulacija udaljenih naselja od ovog privrednog središta. Proces depopulacije je zahvatio mala naselja izolirana i udaljena od općinskog centra. Među njima je nekoliko takvih koja će u narednim desetljećima izgubiti status samostalnih naselja, ili će se raseliti.

U razmatranju funkcionalnog obilježja naselja, određena se pažnja mora pokloniti i procesu transformacije naselja. Stupanj socijalno-ekonomskog razvoja i transformacije naselja u općini Koprivnica najviše se opaža u dijelu poljoprivrednog stanovništva i dnevne pokretljivosti radne snage.

Rezultati popisa stanovništva 1981. godine pokazuju da naselja općine Koprivnica još nisu doživjela značajniji socijalno-ekonomski preobražaj. Od ukupnog broja naselja (98) njih 93 su seoska, 4 su mješovita, a samo je jedno gradsko koje okuplja 34% stanovnika cijele općine.

Daljni pokazatelj stupnja socijalno-ekonomskog preobražanja naselja je udio poljoprivrednog stanovništva u ukupnom stanovništvu. U 37 naselja učešće poljoprivrednog stanovništva je iznosilo 90 do 100%. U 29 naselja je bilo 70 do 90% poljoprivrednog stanovništva, a u 16 naselja od 50 do 70% poljoprivrednog stanovništva. Od ukupno 98 naselja samo je u 14 naselja bilo manje od 50% poljoprivrednog stanovništva, a među njima je 5 koja su imala manje od 30% poljoprivrednog stanovništva.

U blizini novoizgrađene škole u Goli nalazi se i Stara školska zgrada kroz čije su prostorije prošle brojne generacije učenika

U prilog konstataciji o relativnoj socijalno-ekonomskoj nerazvijenosti naselja ovog prostora može poslužiti i struktura naselja prema broju zaposlenih osoba izvan mjesta stalnog boravka. S manje od 10 zaposlenih izvan mjesta stanovanja bilo je 29 naselja, a s 50 i 100 zaposlenih bilo je 8 naselja. Dakle, glavnina naselja daje vrlo mali broj dnevnih migranata. Jači migracioni tokovi dolaze iz 22 naselja (u 1971. ovakvih naselja je bilo 11, a u 1981. bilo je 22 naselja).

Među naseljima s intenzivnom privlačnosti dnevnih migracija su Starigrad, Bregi, Đelekovec, Kunovec, Subotica, Ivanec, Reka i Drnje. Raspored naselja većih dnevnih migracijskih tokova pokazuje mogućnost i snagu koju vrši Koprivnica za svoju okolicu.

Logično je da će u naseljima bliže Koprivnici postojati stabilnija demografska kretanja s manjim emigracijama, povoljnijom dobnom strukturom i stabilnijim kretanjem broja učenika.

Iz do sada izloženog može se zaključiti da je većina naselja općine Koprivnica, i pored još relativno slabe socijalno-ekonomske transformiranosti, međusobno dosta različita. Ove razlike su uvjetovane morfologijom njihovog smještajnog područja, kao i funkcijama koje obavljaju određena naselja. Ovdje želim istaknuti samo najvažnije centralno-servisne funkcije iz područja tercijarnih i kvartarnih aktivnosti.

U ovim područjima najznačajnije mjesto zauzimaju slijedeće funkcije: trgovačke, zanatske, obrazovne, zdravstvene, prometne, kulturne, povijesne, sportsko-rekreativne i druge. Analiza opsega i intenziteta razvijenosti ovih funkcija nije predmet ovog proučavanja, već samo njihovo evidentiranje radi lakšeg i jasnijeg definiranja lokalnih centara na području općine.

Za planiranje školske mreže važan je podatak i klasifikacija naselja u kojoj primarno mjesto ima definiranje i izdavanje centralnih naselja.

Racionalni program mreže osnovnih škola mora uvažavati funkcionalnu organizaciju naselja u općini, odnosno funkcionalnu organizaciju prostora općine, a koji se ispoljava kroz sistem lokalnih centara.

Na osnovi centralno-servisnih funkcija moguće je izvršiti kategorizaciju određenog broja naselja. Koprivnica ima najviši stupanj funkcionalnog značenja ne samo u Općini, već i u prostoru regije, pa i šire. Ostala naselja s većim ili manjim brojem funkcija mogu se razvrstati u nekoliko kategorija. Naselja svake od ovih skupina – kategorija ističu se specifičnim obilježjima i razvojnim tendencijama.

Ako prostor Općine podijelimo meridijalnim pravcem, koji bi prolazio preko Koprivnice, tada bi dobili dva dijela različite naseobne gustoće, broja i veličine naselja.

U istočnom dijelu ovog područja nalazi se 6 naselja s preko 1.000 stanovnika. Do 1981. godine na ovom području radilo je 6 osnovnih škola i jedna područna osmorazredna škola – Legrad, Drnje, Gola, Hlebine, Novigrad Podravski, Bregi i Đelekovec.

U zapadnom dijelu Općine nalazi se samo jedno naselje s preko 1.000 stanovnika. Na ovom području do 1981. godine radile su 3 osnovne škole – Rasinja, Sokolovac i Veliki Poganac. Na kraju je potrebno konstatirati da ova naselja (istočnog i zapadnog dijela Općine) nisu malobrojna, ali se bitno međusobno razlikuju po broju stanovnika, domaćinstava i učenika. Potrebno je upozoriti da broj stanovnika, domaćinstava i učenika konstantno pada u posljednjih 20 godina. Dobna struktura stanov-

U Peterancu je 1975. izgrađena nova školska zgrada. Građena je za četvororazrednu školu i raspolaže sa svim potrebnim školskim prostorom.

ništva je nepovoljna u većini naselja. U 20 naselja je evidentan relativno veliki broj stanovnika iznad 60 godina starosti. Ova konstatacija se prvenstveno odnosi na veći broj naselja na području Kalnika i Bilogore.

Zbog nedovoljno razvijenih ekonomskih i drugih funkcija, pada broj učenika, pojedina naselja neminovno gube obilježja osnovnoškolskih centara. Izrazit primjer je Veliki Poganac.

Pored ovih prirodnih, demografskih i društveno-ekonomskih faktora, određeno mjesto u ljestvici zahtjeva za reformu mreže osnovnih škola pripada i pedagoškim zahtjevima.

6. STRUČNO-PEDAGOŠKI ZAHTEJEVI

Mreža osnovnih škola treba biti tako organizirana, da omogućuje svoj djeci od šeste do četrnaeste godine života približno podjednake uvjete u uspješnom savladavanju nastavnih sadržaja, kao i u razvijanju svih aktivnosti koje postavlja nastavni plan i program osnovne škole.

Reformom mreže škola neophodno je postići formiranje osnovnih škola u kojima će biti čista odjeljenja od I do IV razreda, a paralelna od V do VIII razreda. U područnim osmorazrednim školama treba osigurati da se nastava odvija u čistim odjeljenjima od I do VIII razreda. Da bi se ispunili ovi zahtjevi potrebno je formirati takva školska područja koja će svojim brojem učenika omogućiti odvijanje nastave u čistim odjeljenjima. Istovremeno školska mreža treba svojom organizacijom područnih četvororazrednih škola omogućiti organizaciju nastavnog procesa u čistim odjeljenjima, a u malim školama rad kombiniranih odjeljenja u kojima će raditi dva razreda. Neminovno je izbjegavati područne škole u kojima bi se nastava odvijala od tri do četiri razreda u jednom kombiniranom odjeljenju.

Mreža škola – matična s područnim školama – treba svojom razvijenošću osigurati sve potrebne uvjete za formiranje i rad stručnih službi. Ove službe svojim radom neposredno utječu na cjelovito unapređivanje odgojno-obrazovnog rada, kao i svih ostalih djelatnosti, koje su neposredno ili posredno vezane za osnovnu školu.

6. Formiranje stručno-pedagoških službi u školama

Intenzivnim razvojem društveno-ekonomskih odnosa, kao i jačanjem materijalne osnove u našem samoupravnom socijalističkom društvu, ostvaruju se sve povoljniji uvjeti života i rada ljudi uopće, a posebno porodice s djecom, te djece i omladine. Ovakav nagli razvoj neizbježno prati i niz negativnih pojava, čije se posljedice evidentnije ispoljavaju u porodicama s djecom, kod djece i omladine uopće.

Poznato je da nepovoljni subjektivni i objektivni faktori mogu kod učenika razvijati probleme i teškoće na raznim područjima, s različitim intenzitetom i posljedicama. Udruživanje više negativnih faktora i u duljem vremenskom trajanju, još više čini složenijim i težim probleme i teškoće za učenike, roditelje i školu. Zbog toga je neophodno da se problemi i poteškoće učenika, a preko ovih roditelja i škole, pravovremeno i sa svih aspekata, a to znači multidisciplinirano, timski otkrivaju, prepoznavaju, analiziraju i obrađuju. Uspješno obavljanje ovih poslova u osnovnim školama zahtijeva uvođenje novih profila stručnih radnika, pedagoga, psihologa, defektologa, socijalnih radnika i logopeda. Timski rad ovih stručnjaka neposredno će utjecati na podizanje nivoa odgojno-obrazovnog rada.

Posebno treba naglasiti da aktualni problemi u školama zahtijevaju uvođenje socijalnih radnika u škole. Mnogobrojni su i raznovrsni problemi koji zahtijevaju dobro organiziran, planiran i osmišljen rad socijalnih radnika u školi.

Među najvažnije zadatke, naročito treba istaknuti slijedeće:

- upoznavanje i praćenje društveno-ekonomskih, socio-demografskih, socio-kulturnih, ekoloških i drugih obilježja školskog područja na kojem škola radi,
- individualni i grupni rad s učenicima i njihovim roditeljima,
- suradnju i koordinaciju rada s organizacijama društvenih djelatnosti, materijalne proizvodnje, društveno-humanitarnim organizacijama, strukovnim udruženjima i drugim organizacijama izvan škole,
- suradnju s nastavnicima i drugim stručnjacima u školi na uspješnom rješavanju određenih problema kod učenika i njihovih porodica.

Školska zgrada u Peterancu izgrađena je 1829. a srušena 1974. Na ovom mjestu dijelom je izgrađen društveni dom.

U Peterancu je postojala još jedna školska zgrada, izgrađena je 1857. a srušena 1973. g. U jednoj i u drugoj zgradi postojao je učionički prostor i stanovi za prosvjetne radnike

Sve ovo pokazuje da u suvremenoj koncepciji odgojno-obrazovnog rada socijalni rad predstavlja komplementarnu djelatnost koja se provodi samostalno, paralelno i u interakciji s drugim stručnim radom u školi, kao i izvan nje.

6.2. Formiranje plansko-financijskih i administrativnih službi

Donošenjem Zakona o udruženom radu i Zakona o odgoju i osnovnom obrazovanju stvoreni su uvjeti za provođenje temeljnih promjena u osnovnom školstvu. Osnove društveno-ekonomskih promjena u odgoju i osnovnom obrazovanju čine područje udruživanja i slobodne razmjene rada kao i područje dohodovnih odnosa.

Slobodna razmjena rada u odgoju i osnovnom obrazovanju ostvaruje se u odnosima neposrednog udruživanja rada i sredstava, ili u okviru samoupravnih interesnih zajednica odgoja i osnovnog obrazovanja. Radnici organizacija udruženog rada odgoja i osnovnog obrazovanja stječu dohodak iz ukupnog prihoda kojeg osnovna organizacija ostvari slobodnom razmjenom rada neposredno, ili u okviru osnovnih samoupravnih interesnih zajednica odgoja i osnovnog obrazovanja na temelju samoupravno dogovorene naknade, a u skladu sa samoupravnim sporazumom.

Polazna osnova za utvrđivanje elemenata za zadovoljavanje zajedničkih potreba u odgoju i osnovnom obrazovanju su osnovne plana organizacija udruženog rada u oblasti odgoja i osnovnog obrazovanja. Osnove plana škole, organizacija udruženog rada odgoja i osnovnog obrazovanja sadrže: strukturu, opseg i kvalitetu odgojno-obrazovnog programa, koji škola može osigurati samostalno, u odnosima međusobne povezanosti i suradnje, udruživanjem rada i sredstava s drugim organizacijama, te svoje materijalne, prostorne, tehničke i kadrovske mogućnosti, kao i uvjete pod kojima će se udovoljiti zahtjevima i potrebama u odgoju i osnovnom obrazovanju.

Ovdje su izneseni samo oni najvažniji ekonomsko-financijski poslovi koji se nalaze pred svakom osnovnom školom i koje je ona dužna realizirati ako želi uspješno ostvariti sve zadatke koje pred nju postavlja naše samoupravno socijalističko društvo.

Neosporno je, da su ovo kvalitetno novi poslovi za koje je potrebno samoupravno i stručno obrazovati i usavršavati radne ljude u odgoju i obrazovanju.

Uspješnost realiziranja ovih kvalitetno novih poslova koji se nalaze pred osnovnim školama ovisi i o sposobnosti i stručnosti administrativno-financijskih službi koje rade u školama. Radnici u ovim službama trebaju imati ekonomsko-financijsko i pravno obrazovanje. Izrada planova i programa (kratkoročnih i dugoročnih), normativna djelatnost u školama, pripremanje materijala za samoupravne organe škole, za skupštinu i izvršne organe osnovnih samoupravnih interesnih zajednica (kod svake osnovne škole formirana je osnovna samoupravna interesna zajednica) zahtijevaju stručno osposobljenu i ekipiranu administrativno-financijsku službu.

Ekipirane, stručno-pedagoške i administrativno-financijski osposobljene službe, doprinijet će intenzivnijem i uspješnijem razvijanju nivoih društveno-ekonomskih odnosa, uspješnijem razvijanju dohodovnih odnosa, bržem mijenjanju uvjeta za stjecanje dohotka i kvalitetnijem uspostavljanju međusobnih odnosa u odgoju i obrazovanju na osnovi doprinosa rezultatima rada.

Kompleksno ostvarivanje ovih zadataka najneposrednije će doprinijeti suštinskoj transformaciji odgoja i obrazovanja na samoupravnoj osnovi i reformskim procesima koji su zahvatili sve stupnjeve i sve oblike odgoja i obrazovanja.

7. OSNOVNA OBILJEŽJA ŠKOLSKIH PODRUČJA I PRIKAZ MREŽE OSNOVNIH ŠKOLA

Uspješnije provođenje i ostvarivanje koncepcije samoupravnog socijalističkog položaja odgoja i osnovnog obrazovanja imperativno postavlja konkretne zahtjeve za promjenama u postojećoj strukturi mreže osnovnih škola. Ovi zahtjevi nemaju samo formalno pedagoško i zakonsko uporište, već i duboko društveno, ekonomsko i odgojno-obrazovno značenje.

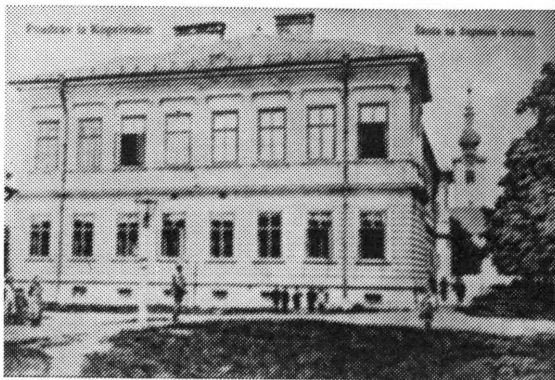
Odgoj i obrazovanje dobiva novi i kvalitetniji društveni položaj. Uz novi društveni položaj djelatnosti odgoja i obrazovanja ide i niz pedagoških, didaktičkih i metodičkih reformskih inovacija. Ističemo samo neke od njih: uvođenje novih nastavnih programa od V-VIII razreda, novi način praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja rada učenika, nove zahtjeve u smislu veće efikasnosti odgoja i obrazovanja, polazak šestogodišnje djece u školu, integracija djece s teškoćama u razvoju u redovan odgojno-obrazovni proces i uključivanje učenika u proizvodni i društveno korisni rad. Ovo su temeljni zahtjevi koje naše samoupravno socijalističko društvo postavlja pred osnovno školstvo u cilju unapređivanja odgojno-obrazovnog rada, uspješnijeg odgoja i obrazovanja svestrane mlade ličnosti.

Uvažavajući pedagoške, društveno-ekonomske i ostale zahtjeve našeg samoupravnog društva u cilju što uspješnijeg unapređivanja odgoja i osnovnog obrazovanja u sklopu provođenja cjelovitih priprema za reformu odgoja i osnovnog obrazovanja, pristupilo se reorganizaciji mreže osnovnih škola. Osnovni principi reorganizacije školske mreže proizašli su iz:

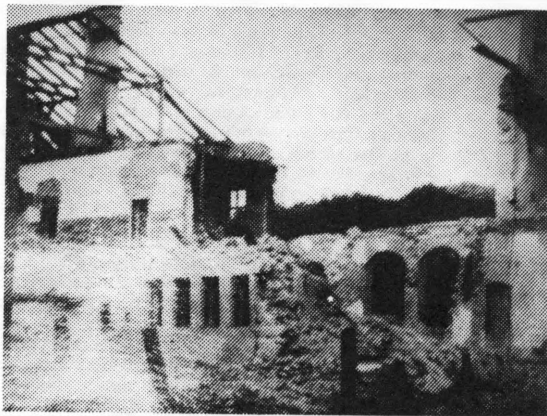
a) dugogodišnjeg praćenja i analiziranja školskog sistema i mreže škola, kao njegovog bitnog dijela,

b) društveno-ekonomske razvijenosti na školskom području osnovne škole,

c) demografskih promjena, kao i promjena u broju učenika na određenom školskom području,

Stara školska zgrada u Koprivnici koja se koristila za obuku učenika od I do IV razreda. Izgrađena je 1829. a srušena 1945. godine. Na ovom mjestu izgrađena je nova.

Ruševna školska zgrada u Koprivnici.

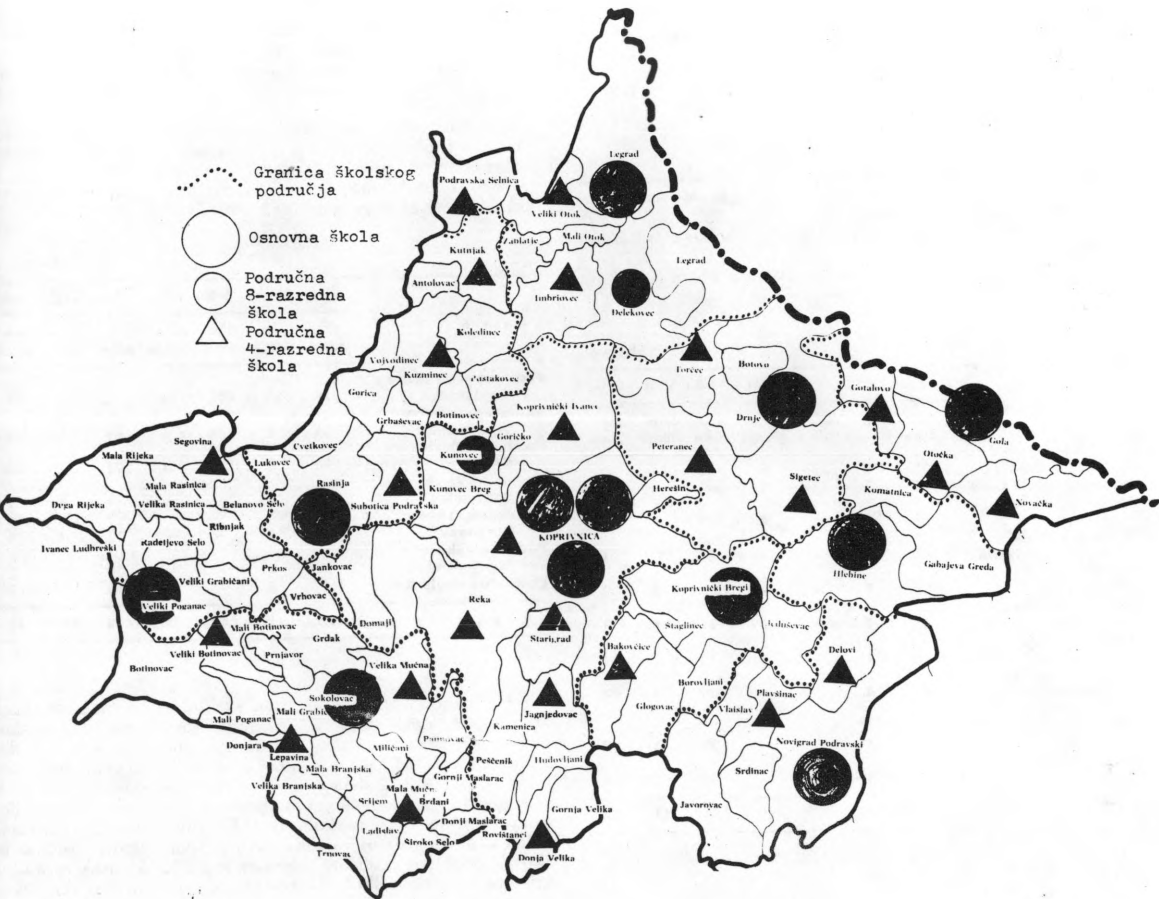
d) školskog prostora (prikadnost i funkcionalnost za organizaciju odgojno-obrazovnog rada od V-VIII razreda, prvenstveno od V-VIII razreda – predmetna nastava) i njegove veličine u odnosu na broj učenika. Stanje postojećih školskih objekata, potreba za adaptacijom i izgradnjom novih. Svi ovi zahtjevi su aplicirani na školska područja na kojima rade osnovne škole i područne osmorazredne škole.

Uvažavajući ove zahtjeve, kao i ostale koji su naprijed istaknuti izrađen je prijedlog nove školske mreže. Njegovo usvajanje u svim školama općine Koprivnica, kao i u organima samoupravne i društveno-političke zajednice, unesene su bitne promjene u strukturu mreže osnovnih škola.

Ovim prijedlogom je ukinuto 5 osnovnih škola (Hlebine, Gola, Koprivnički Bregi, Veliki Poganac i IV osnovna škola u Koprivnici). Došlo je do promjene u organizaciji odgojno-obrazovnog rada. Značajne promjene su učinjene i u školskim područjima.

Mrežu osnovnih škola na području općine Koprivnica sačinjavaju osnovne škole (matične) u čijem se sastavu nalaze područne osmorazredne škole i područne četverorazredne škole. Ovakvo postavljenu mrežu osnovnih škola (osnovnih, područnih osmorazrednih i područnih četverorazrednih) utvrdila je Skupština samoupravne interesne zajednice za odgoj i osnovno obrazovanje općine Koprivnica na svojoj sjednici održanoj 6. svibnja 1981. a Skupština općine Koprivnica na sjednici održanoj 11. svibnja 1981. godine.

- Granica školskog područja
- Osnovna škola
- Područna 3-razredna škola
- △ Područna 4-razredna škola

Mreža osnovnih (matičnih) i područnih škola u općini Koprivnica 1983/4.

Utvrđena školska mreža prikazana je na karti 3.

Među ovim školama postoje značajne razlike koje omogućuju da se provede klasifikacija škola. Osnovu za klasifikaciju škola predstavlja slijedeći elementi:

- upisno područje i njegova veličina (površina, broj naselja i stanovnika),

- broj učenika i odjeljenja,
- broj područnih četverorazrednih i osmorazrednih škola kao i vrijeme trajanja školovanja itd.

Upisno područje određeno je odlukom o utvrđivanju školske mreže. Upisno ili gravitaciono područje osnovne škole određeno je prirodnim uvjetima i konfiguracijom terena školskog područja, mrežom objekata društvenog standarda, zatim privrednom razvijenosti i saobraćajnom povezanošću naselja, kao i rasporedom područja rada i mjestom stanovanja. Školska područja utvrđena na temelju ovih elemenata osiguravaju sada i u narednih 10 godina najmanje za upis tolikog broja učenika koji će omogućiti u osnovnim školama formiranje čistih odjeljenja od I do IV razreda i paralelnih odjeljenja od V do VIII razreda. U manjem broju (25%) područnih četverorazrednih škola nastava će se odvijati u kombiniranim odjeljenjima - dva razreda u jednom odjeljenju.

7.1. Osnovna škola Drnje

Osnovna škola Drnje djeluje na relativno velikom školskom području (oko 115 km²). Obuhvaća sjevero-istočno područje općine Koprivnica. Rijeka Drava teče kroz ovo područje i dijeli ga na dva približno jednaka dijela. Područje na lijevoj strani Drave naziva se Prekodravlje.

Pravcem jugozapad-sjeveroistok prolazi željeznička pruga Zagreb - Koprivnica - Budimpešta.

Na ovom školskom području se nalazi 12 naselja, koja su međusobno saobraćajno dobro povezana. Asfaltiranim putovima povezano je 10 naselja, a samo dva povezuju makadamski putovi.

U ovim naseljima 1981. godine živjelo je 9.946 stanovnika. Broj stanovnika se smanjuje iz godine u godinu. Ovu konstataciju najbolje ilustrira kretanje broja stanovnika od 1948. do 1981.

U protekle 33 godine kontinuirano pada broj stanovnika. Ako k ovoj konstataciji dodamo da na ovom području ima 3.474 stanovnika od 60 godina i više, tada jasno možemo zaključiti kako će se kretati broj učenika u školama u narednom razdoblju.

Kretanje broja stanovnika:

1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	Index	
					1971.	1981.
13.312	12.958	12.381	11.070	9.946	1961. 91,13	1971. 92,47

Mrežu osnovnih škola na ovom području sačinjava jedna osnovna škola, dvije područne osmorazredne škole i sedam područnih četverorazrednih škola.

Kretanje broja učenika i odjeljenja po školama prikazano je u Tabeli 4.

Broj učenika, odjeljenja i nastavnika na ovom školskom području u školskoj godini 1983/84:

Tabela 6

Š K O L A	I do IV		V do VIII		I do VIII		Broj nas-tavnika
	uče-nika	odje-ljenja	uče-nika	odje-ljenja	uče-nika	odje-ljenja	
Osnovna škola Drnje	78	4	238	9	316	13	17
Područna škola Gola	50	2	134	6	184	8	11
Područna škola Hlebine	86	4	105	4	191	8	10
Područna škola Gabajeva Greda	6	1	-	-	6	1	1
Područna škola Gotalovo	23	2	-	-	23	2	2
Područna škola Otočka	21	1	-	-	21	1	1
Područna škola Novačka	18	1	-	-	18	1	1
Područna škola Peteranec	69	4	-	-	69	4	4
Područna škola Sigetec	59	3	-	-	59	3	3
Područna škola Torčec	41	2	-	-	41	2	2
S v e g a :	451	24	477	19	928	43	52

U ovim školama u odgojno-obrazovnom procesu radi 52 nastavnika. U mjestu rada stalno živi i stanuje 20 nastavnika, dok 32 nastavnika svakodnevno putuju iz Koprivnice u školu i obratno.

U svim školama nastava se izvodi u 10 školskih zgrada od kojih su 7 izgrađene poslije 1945. godine, a samo 3 školske zgrade su izgrađene ranije. Učioničkog prostora ima dovoljno na ovom školskom području.

7.2. Prva osnovna škola u Koprivnici

Školsko područje na kojem radi Prva osnovna škola u Koprivnici obuhvaća dio gradskog područja, kao i 12 naselja od kojih se veći dio smjestio na Bilogori i njezinim obroncima, a manji dio jugozapadno od Koprivnice na podravskoj ravnici. Iako gradsko područje čini jedinstvenu urbanu cjelinu podijelio sam ga u tri dijela, jer na ovom području djeluju tri škole. Svako od ovih škola pripada relativno veliko izvangradsko područje.

Ovim školskim područjima u pravcu sjeverozapad-jugoistok prolazi podravska magistrala i željeznička pruga Zagreb-Koprivnica-Osijek. Naselja su međusobno saobraćajno dobro povezana. Veći broj naselja povezan je asfaltnim cestama.

Na ovom školskom području živjelo je prema popisu iz 1981. godine 13.546 stanovnika.

Kretanje broja stanovnika:

1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	Index	
					1971.	1981.
7.915	9.923	11.214	12.452	13.546	1961. 115,99	1971. 109,48

Broj stanovnika se povećao naročito u posljednjih nekoliko godina. Ovo povećanje uvjetovano je rastom gradskog stanovništva dok u 9 naselja na izvangradskom području broj stanovnika pada. U ovim naseljima je velik broj stanovnika iznad 60 godina starosti.

Školsku mrežu sačinjava jedna osnovna škola, jedna osmorazredna škola s posebnim programom, jedna osmorazredna škola i četiri područne četverorazredne škole.

Broj učenika, odjeljenja i nastavnika na ovom školskom području u školskoj godini 1983/84:

Tabela 7

Š K O L A	I do IV		V do VIII		I do VIII		Broj nas-tavnika
	uče-nika	odje-ljenja	uče-nika	odje-ljenja	uče-nika	odje-ljenja	
Prva osnovna škola Koprivnica	416	13	474	16	890	29	35
Škola s posebnim programom	31	4	38	4	69	8	11
Područna škola Koprivnički Bregi	94	4	177	8	271	12	15
Područna škola Bakovčice	14	1	-	-	14	1	1
Područna škola Glogovac	78	4	-	-	78	4	4
Područna škola Jagnjedovac	30	2	-	-	30	2	2
Područna škola Reka	63	3	-	-	63	3	3
S v e g a :	726	31	689	28	1415	590	71

U odgojno-obrazovnom radu svakodnevno radne zadatke obavlja 71 nastavnik. U školi je formirana pedagoško-psihološka služba. Službu sačinjavaju: pedagog, psiholog, defektolog i logoped. Ovo je jedina škola na području općine u kojoj je kompletirana stručna služba. Nastava se izvodi u 7 školskih zgrada. Problem školskog prostora relativno je dobro riješen u svim područnim školama. U Bregima nedostaje funkcionalan školski prostor za tehnički i tjelesni odgoj. Posebno je akutan problem školskog prostora u gradu. Školska zgrada u kojoj radi osnovna škola djelomično je van upotrebe već nekoliko godina. Prostorije II kata se ne mogu koristiti zbog dotrajalosti drvene konstrukcije. Nedostatak ovog prostora uvjetovao je da se dio nastavnog procesa izvodi u podrumskim prostorijama koje su mračne, vlažne i pedagoški nefunkcionalne.

7.3. Druga osnovna škola u Koprivnici

Ova osnovna škola ima manje školsko područje u odnosu na Prvu osnovnu školu. Na ovom području je manji broj stanovnika, naselja i učenika. Veći dio područja nalazi se na sjevernoj i sjeverozapadnoj strani od Koprivnice, a samo manji dio se prostire južno od gradskog područja. Ovim područjem prolazi željeznička pruga Koprivnica-Varaždin.

U njemu se smjestilo 7 naselja, koja su povezana asfaltnim saobraćajnicama. Naselja su relativno malo udaljenja od matične i područne škole, pa nije potrebno osiguravati prijevoz učenika.

U ovim naseljima prema popisu stanovništva 1981. godine živjelo je 11.738 stanovnika. Broj stanovnika raste iz godine u godinu.

Kretanje broja stanovnika:

1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	Index	
					1971.	1981.
8.472	9.040	8.779	20.013	11.738	1961. 116,35	1971. 116,25

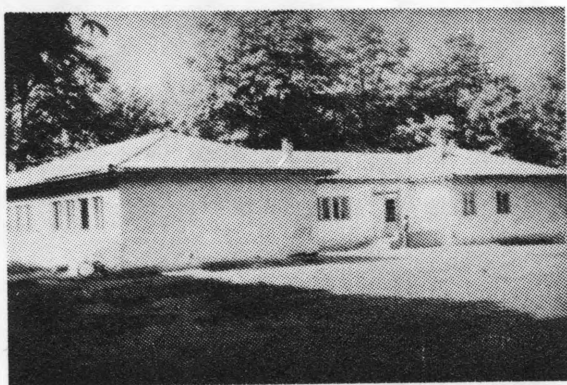
Povećanje broja stanovnika uvjetovano je rastom gradskog stanovništva. U većini seoskih naselja broj stanovnika konstantno opada, od 5.456 u 1948. godini na 4.801 u 1981. godini.

Na ovom području radi jedna osnovna škola, jedna osmo-razredna škola i dvije četverorazredne škole.

Tabela 8

Š K O L A	I do IV		V do VIII		I do VIII		Broj nas-tav-nika
	uče-nika	odje-ljenja	uče-nika	odje-ljenja	uče-nika	odje-ljenja	
Druga osnovna škola u Koprivnici	390	12	530	156	920	28	35
Područna škola Kunovec	84	4	107	4	191	8	9
Područna škola Kopr. Ivanec	69	4	-	-	69	4	5
Područna škola Starigrad	133	4	-	-	133	4	4
Svega:	676	24	637	20	1313	44	52

Odgajno-obrazovni rad na ovom školskom području izvodi se u pet školskih zgrada. Posebno treba istaknuti da se javlja veliki nedostatak školskog prostora u gradu. U dvije školske zgrade koje koristi ova osnovna škola nedostaje učenički prostor, a školskog prostora za posebne namjene nema ni u jednoj školskoj zgradi. Jedna školska zgrada je montažna i nalazi se u trošnom stanju što svakodnevno predstavlja opasnost za urušavanje podjedinih dijelova. Zbog nedostatka učeničkog prostora nastava se odvija u podrumskim prostorijama. U ovoj školi je i zbornica pretvorena u učionicu, a dio školskog hodnika provizorno je adaptiran u prostoriju gdje se sastaju nastavnici. Nastavu u ovoj školi izvode 52 nastavnika od čega su 15 svakodnevni putnici.

Zbog nedostatka školskog prostora u Koprivnici izgrađena je manja montažna zgrada. Ona je prva ovakvog tipa izgrađena za potrebe osnovnog školstva. U ovoj zgradi nalazi se samo učionički prostor pa je vrlo nefunkcionalna.

7.4. Treća osnovna škola u Koprivnici

Školsko područje obuhvaća dio grada, sjeveroistočni rubni dio Kalničkog gorja i nekoliko naselja na Bilogori. Na ovom školskom području nalazi se pet naselja čija se udaljenost od matične škole kreće od 2 do 18 km, zbog čega se svakodnevno učenički prevoze od V do VIII razreda u matičnu školu. U odnosu na ostale dvije škole koje rade u gradu, školsko područje ove škole najmanje po površini, broju naselja, stanovnika i učenika. Broj stanovnika je porastu u posljednjih 30 godina. Ovaj porast pokazuju podaci u slijedećim popisnim godinama:

1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	Index	
					1971.	1981.
4.224	4.177	4.812	6.264	7.556	113,85	103,32

Intenzivan porast stanovništva u proteklih 20 godina uvjetovan je isključivo povećanjem broja stanovnika koji žive u gradu, kao i seoskim naseljima koja se nalaze u neposrednoj blizini grada. U ostalim seoskim naseljima broj stanovnika se konstantno smanjuje. U ovim naseljima 1948. bilo je 1.208 stanovnika, a 1981. samo 619 stanovnika.

Završavajući razmatranje osnovnih obilježja školskih područja na kojem rade 3 gradske škole, potrebno je konstatirati da je jedinstveno promatrano ovo gradsko područje najveće. Njegova površina iznosi oko 230 km². Na ovom području 1981. godine živjelo je 32.840 stanovnika što iznosi preko 53,6% ukupnog stanovništva općine Koprivnica. (Napomena: Broj stanovnika na gradskim školskim područjima dobiven je tako da se ukupan broj stanovnika grada 1981. podijelio na tri dijela, je na ovom području djeluju 3 osnovne škole.)

Mrežu osnovnih škola na području 3. Osnovne sačinjava samo jedna osnovna škola, odjeljenje za osnovno muzičko obrazovanje i dvije četverorazredne škole.

Tabela 9

Š K O L A	I do VI		V do VIII		I do VIII		Broj nas-tav-nika
	uče-nika	odje-ljenja	uče-nika	odje-ljenja	uče-nika	odje-ljenja	
Treća osnovna škola u Koprivnici	471	14	503	16	974	30	39
Područna škola Donja Velika	123	4	-	-	123	4	4
Područna škola Vinica	26	2	-	-	26	2	2
Svega:	620	20	503	16	1123	36	45

Nastavu u ovim školama izvode 52 nastavnika od kojih su samo dvojica stalni putnici. Za potrebe škole koriste se tri školske zgrade, od kojih su dvije građene poslije 1945. godine.

U sastavu ove škole rade i odjeljenja za osnovno muzičko obrazovanje. U šest odjeljenja obuhvaćeno je 148 učenika, a nastavu izvodi 7 nastavnika.

7.5 Osnovna škola Legrad

Područje ove osnovne škole obuhvaća sjeverni dio površine općine Koprivnica. Sa sjeverozapadne strane graniči s općinom Ludbreg, a sa sjeverne i sjeveroistočne omeđuje ga rijeka Drava. Na pojedinim dijelovima Dravom ide državna granica između naše zemlje i NR Mađarske. Površinski ovo nije veliko područje – oko 85 km².

Na ovom području se nalazi 9 naselja, koja su međusobno povezana asfaltiranim putovima. Udaljenost naseja od matične škole nije veća od 5 km pa nema potrebe za organizaciju prijevoza učenika. Ovo je područje na kojem permanentno pada broj stanovnika.

Kretanje broja stanovnika:

1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	Index	
					1971.	1981.
6.942	7.549	7.092	6.153	5.284	86,32	84,76

Sva ova naselja imaju pad broja stanovnika do 1981. godine. Najmanji je pad bio u Velikom Otoku (7,6%), Majom Otoku i Đelekovcu (9 do 10%), dok je najveći pad zabilježen u Legradu (21%). Ako k ovoj konstataciji dodamo da je 1961. godine bilo

1.376 stanovnika s više od 60 godina starosti, tada lako možemo zaključiti da će i u narednom razdoblju dolaziti do smanjenja broja stanovnika.

Na ovom školskom području pored osnovne škole radi jedna područna osmorazredna škola i tri područne četverorazredne škole.

Tabela 10

Š K O L A	I do IV		V do VIII		I do VIII		Broj nas- tav- nika
	uče- nika	odje- ljenja	uče- nika	odje- ljenja	uče- nika	odje- ljenja	
Osnovna škola Legrad	64	3	87	4	151	7	9
Područna škola Đelekovec	65	3	78	4	143	7	8
Područna škola Imbriovec	41	2	-	-	41	2	2
Područna škola Selnica	14	1	-	-	14	1	1
Područna škola Veliki Otok	15	1	-	-	15	1	1
S v e g a :	199	10	165	8	364	18	21

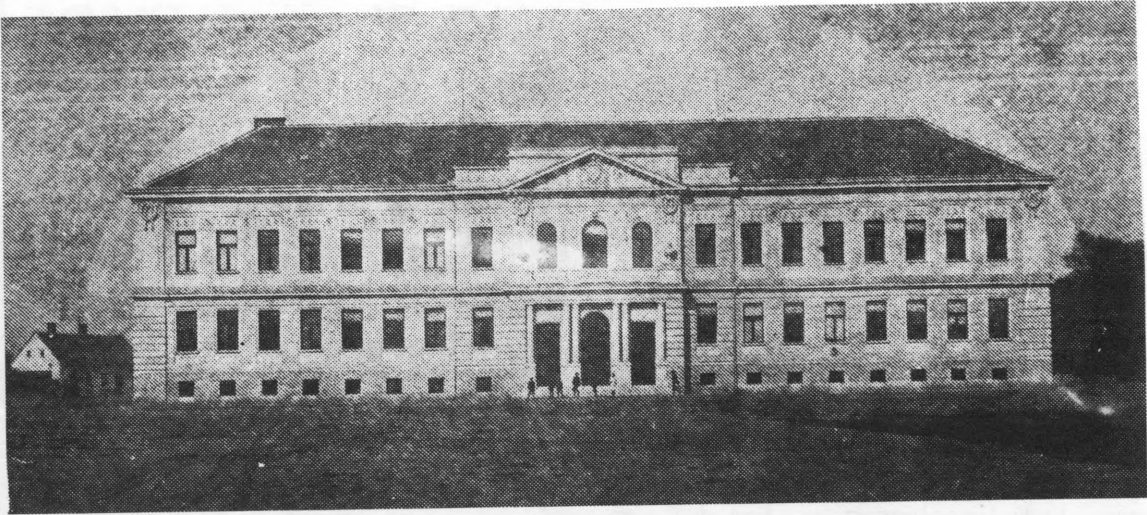
Nastavu u ovim školama izvodi 21 nastavnik, od kojih su 7 stalni putnici. Nastava se izvodi u pet školskih zgrada, u kojima ima dovoljno školskog prostora.

Fotografija prikazuje još jednu školsku zgradu koja je zbrisana s površine zemlje. Godinama je služila za obuku učenika od I do IV razreda u Koprivničkim Bregima. Izgrađena je 1825. a srušena 1938. godine

Preseljenjem srednjih škola u nove školske zgrade omogućeno je osnovnim školama da se useljavaju u školske zgrade koje su srednje škole do tada koristile. Prva osnovna škola u Koprivnici dobila je na korištenje zgradu koja je sagrađena za potrebe Gimnazije.

Školska zgrada koja je namjenski izgrađena za Gimnaziju 1908. godine

Zbog nedostatka školskog prostora za potrebe Gimnazije pristupilo se dogradnji drugog kata. Ovaj nedograđeni kat se već nekoliko godina ne koristi u nastavne svrhe.

7.6. Osnovna škola Novigrad Podravski

Školsko područje ove škole zauzima jugoistočni dio površine općine Koprivnica. Po svojoj veličini ovo je najmanje školsko područje sa oko 55 km². Preko njega prolazi podravska magistrala Koprivnica – Osijek kao i željeznička pruga Zagreb – Osijek.

Na ovom području se nalazi šest naselja koja su povezana dobrim saobraćajnim vezama. Evidentan je pad broja stanovnika što najbolje potvrđuju slijedeći podaci:

Kretanje broja stanovnika:

1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	Index	
					1971.	1981.
4.601	4.561	4.358	4.016	3.498	91,29	86,75

Relativno velik pad broja stanovnika karakterističan je za Novigrad Podravski (12,3%), dvostruko veći pad u odnosu na razdoblje 1961 – 1971.

Mrežu škola na ovom području sačinjava s 1 osnovna škola i 2 područne četverorazredne škole.

Broj učenika, odjeljenja i nastavnika na ovom školskom području u školskoj godini 1983/1984:

Tabela 11

Š K O L A	I do IV		V do VIII		I do VIII		Broj nastavnika
	učenika	odjeljenja	učenika	odjeljenja	učenika	odjeljenja	
Osnovna škola Novigrad Podr.	111	4	160	7	271	11	14
Područna škola Delovi	24	2	-	-	24	2	2
Područna škola Plavštinac	21	2	-	-	21	2	2
S v e g a :	156	8	160	7	316	15	18

U Rasinji radi osmorazredna škola. Nastava se odvija u starom zdanju građenom za privatne potrebe veleposjednika. Zgrada je izgrađena 1825. U pedagoškom i higijenskom pogledu ovaj prostor uopće ne odgovara.

Škole koriste tri školske zgrade u kojima ima dovoljno prostora izuzev što nedostaje adekvatan prostor za nastavu tjelesnog odgoja u matičnoj školi. U nastavnom radu sudjeluje 18 nastavnika od kojih 5 svakodnevno putuje u Koprivnicu i obratno.

7.7. Osnovna škola Rasinja

Po površini ovo školsko područje dolazi u kategoriju manjih područja (oko 70 km²). Obuhvaća sjeverne padine kalničkog gorja kao i manju površinu podravske ravnice. Preko njega prolazi željeznička pruga i moderna cestovna saobraćajnica, koja povezuje Koprivnicu s Varaždinom. Na ovom području smjestilo se 11 naselja u kojima je evidentan pad broja stanovnika.

Sveukupno područje doživjelo je veći pad broja stanovnika nego što je bio u vremenskom razdoblju 1961. i 1981. godine. Broj stanovnika u Rasinji pao je za 9,5%, a najveći pad su imala ova naselja: Grbaševac 33%, Ivančec 28,4%, Lukovec 26,5%, te

Kutnjak i Gorica 20%. Uz ove podatke značajan je broj stanovnika iznad 60 godina starosti. U naseljima ovog područja 1981. godine bilo je 1.052 stanovnika ili 26,3% iznad 60 godina. Ovo su najbolji pokazatelji o kretanju broja učenika u narednih 10 godina. Uz Osnovnu školu na ovom području rade 4 područne četverorazredne škole.

Broj učenika, odjeljenja i nastavnika na ovom školskom području u školskoj godini 1983/84:

Kretanje broja stanovnika:

1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	Index	
					1971.	1981.
5.262	5.294	5.213	4.644	3.992	89,84	86,57

Tabela 12

Š K O L A	I do IV		V do VIII		I do VIII		Broj nastavnika
	učenika	odjeljenja	učenika	odjeljenja	učenika	odjeljenja	
Osnovna škola Rasinja	71	4	159	7	230	11	14
Područna škola Ivančec	5	1	-	-	5	1	1
Područna škola Kutnjak	26	1	-	-	26	1	1
Područna škola Kuzminec	28	2	-	-	28	2	2
Područna škola Subotica	35	2	-	-	35	2	2
S v e g a :	165	10	159	7	324	17	20

U Ivancu se nastava odvija u staroj školskoj zgradi koja je građena 1905. godine. U pedagoškom i higijenskom pogledu nefunkcionalna i ne pruža ni najosnovnije uvjete za odgojno-obrazovni rad.

Odgojno-obrazovni rad odvija se u četiri školske zgrade dok jedna područna škola (Subotica) koristi prostorije zadržnog doma. Učeničkog prostora ima dovoljno u područnim školama, a matična škola radi u vrlo teškim prostornima uvjetima. Nastava se odvija u vrlo neuspjeljoj adaptaciji zgrade (bivši feudalni dvorac). Osim nefunkcionalnog učioničkog prostora, drugog prostora u ovoj zgradi nema. Postojeći prostor je vlažan, nefunkcionalan i u njemu je nemoguće razvijati suvremenu odgojno-obrazovnu djelatnost. U ovoj školi radi 20 nastavnika od kojih su 13 svakodnevni putnici. Ovdje želim posebno naglasiti da je ovo jedina matična škola u kojoj nitko ne stanuje u sjedi-

Tabela 13

Š K O L A	I do IV		I do VIII		I do VIII		Broj nastavnika
	uče- nika	odje- ljenja	uče- nika	odje- ljenja	uče- nika	odje- ljenja	
Osnovna škola Sokolovac	90	4	296	10	386	14	18
Područna škola Mala Mučna	20	1	-	-	20	1	2
Područna škola Velika Mučna	39	2	-	-	39	21	2
Područna škola Veliki Botinovac	15	1	-	-	15	1	1
Područna škola Srijem	43	2	-	-	43	2	2
Područna škola Veliki Poganac	73	4	-	-	73	2	4
S v e g a :	280	14	296	10	576	24	29

štu škole. Svi nastavnici svakodnevno putuju u Koprivnicu i obratno. U neposrednoj blizini škole nalaze se dva komforna dvosobna stana, ali ih nitko ne koristi.

7.8. Osnovna škola Sokolovac

Ova škola radi na školskom području koje zauzima jugozapadni dio površine općine Koprivnica. Matična škola se smjestila na području između Bilogore i Kalnika, dok se ostale područne škole nalaze na Bilogori i Kalniku. Po veličini ovo je školsko područje na drugom mjestu, veliko je oko 165 km².

Upravo na ovom školskom području rijeka Koprivnica dijeli Kalničko gorje od Bilogore. Od sjeverozapada u pravcu jugozapada ovim područjem prolazi željeznička pruga i moderna cesta koje spajaju Koprivnicu sa Zagrebom. Uz ove prometnice razvila su se i najveća naselja. Na ovom području nalazi se najveći broj naselja – 37. Unatoč velikom broju naselja, ovo je područje s relativno malim brojem stanovnika.

Kretanje broja stanovnika:

	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	Index	
						1971.	1981.
	6.449	7.160	7.455	6.474	5.610	86,8	86,7

Od 37 naselja samo je u dva zabilježen porast broja stanovnika, Mali Grabičani 7,4% i Domaji 6,8%. U svih ostalih 35 naselja smanjio se broj stanovnika i to od 2 do 41%. Navjeći pad broja stanovnika imaju naselje Paunovac 41% i Brđani 30%.

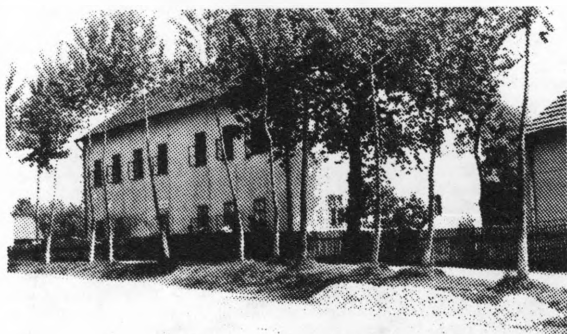
Ovo su neobično važni indikatori koji će uvjetovati i pad broja učenika i odjeljenja na ovom školskom području u narednom razdoblju.

Pored Osnovne škole ovdje radi i pet područnih četverorazrednih škola. Rastrkanost naselja, kao i njihova udaljenost od škole uvjetovala je organizaciju prijevoza učenika ne samo od V do VIII razreda u većini naselja, već i od I do IV razreda u nekoliko naselja.

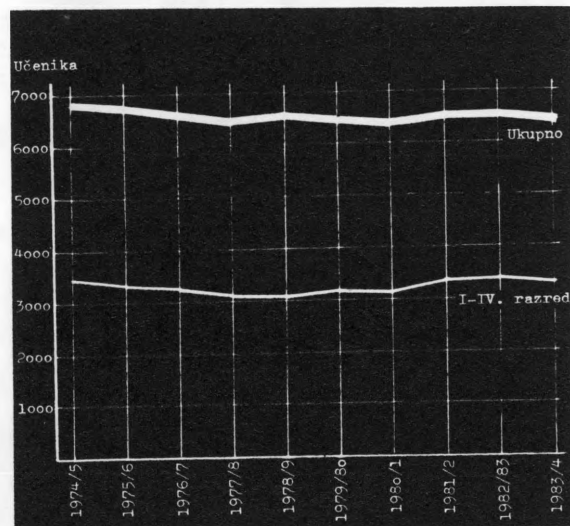
Broj učenika, odjeljenja i nastavnika na ovom školskom području u školskoj 1983/84. godini:

Odgojno-obrazovni rad u ovoj školi ostvaruje 28 nastavnika od kojih su 23 svakodnevni putnici.

Na kraju je potrebno konstatirati da na području općine Koprivnica u školskoj godini 1983/84. radi 8 osnovnih škola, 6 područnih osmorazrednih škola i 29 područnih četverorazrednih škola. Škole pohađaju od I do IV razreda 3.273 učenika u 141 odjeljenju, a od V do VIII razreda 3.086 učenika u 256 odjeljenja, ili ukupno od I do VIII razreda 6.359 učenika u 256 odjeljenja (u ovom broju nisu iskazani učenici koji pohađaju nastavu u odjeljenjima za osnovno muzičko obrazovanje). Ukupan broj nastavnika, uključujući školske pedagoge i direktore škola u svim školama kreće se oko 315 (u ovaj broj nastavnika uključeni su i nastavnici muzičke škole).

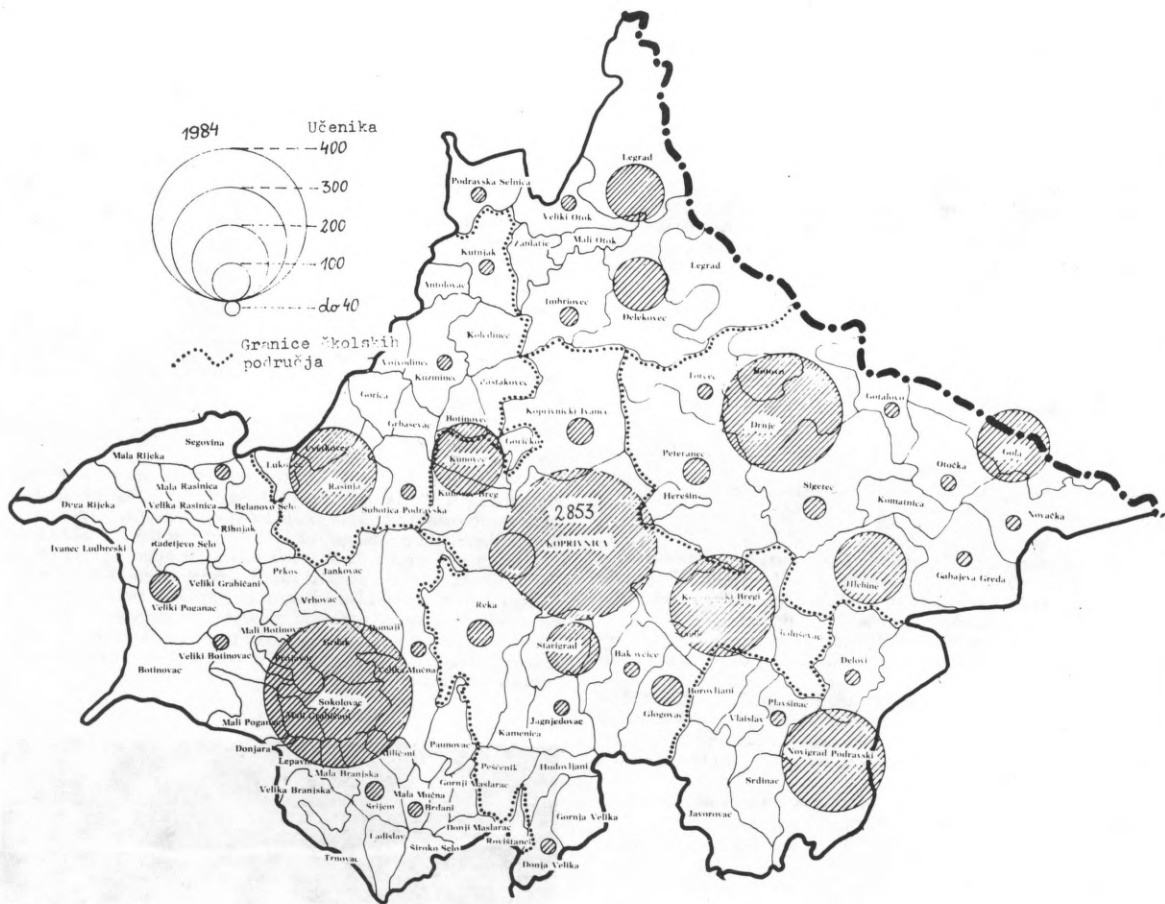
Do prije nekoliko godina u centru Sokolovca je ponosno stajala stara školska zgrada izgrađena 1896. godine. Građena je za potrebe četverorazredne škole. U njoj je pored učioničkog prostora bio i stambeni prostor. Srušena je 1965. godine a na njezinom mjestu je izgrađena nova zgrada za potrebe trgovine

Sl. 6. Kretanje ukupnog broja učenika osnovnih škola u općini Koprivnica od 1974. do 1984. godine

Broj učenika po školama prikazan je na karti broj 4.

Uz podatke o učenicima u ovoj školskoj godini interesantni su pokazatelji o kretanju broja učenika u proteklom desetogodišnjem razdoblju. Ovi podaci su prikazani u tabeli br. 12. Analizirajući brojčane pokazatelje u razrednoj nastavi (I-IV), možemo uočiti da broj učenika sukcesivno pada sve do 1980/81. školske godine. Godinu dana kasnije dolazi do značajnijeg po-

Prostorni raspored broja učenika u matičnim i područnim školama u općini Koprivnica 1983/84.

rasta broja učenika u prvim razredima. Ovaj porast uvjetovan je zakonskim promjenama, čije su odredbe snizile granicu školske obaveznosti od 7 godina na 6,5 godina. Ovo je bio razlog da se 30% učenika sa 6,5 godina starosti upiše u I razred u 1981/82. školsku godinu. U tri naredne godine u prvim razredima će biti dvije generacije učenika s obzirom na njihovu starost. Broj učenika u razrednoj nastavi smanjio se u proteklih 10 godina od 3.503 na 3.273 (za 230 učenika). Broj odjeljenja nije se adekvatno smanjivao, jer se povećavao postepeno broj kombiniranih odjeljenja u kojima je dozvoljen i mali broj učenika od I do IV razreda.

Značajan je pad broja učenika u predmetnoj nastavi (V do VIII razred). Od 1975. do 1984. godine broj učenika se smanjio za 249.

Prmatramo li cjelokupno razdoblje od 10 godina, tada zaključujemo da se broj učenika smanjio za 479. Ovi podaci pokazuju da je nestala jedna srednje razvijena škola u kojoj se moglo zaposliti 25 nastavnika. Kretanje broja učenika u proteklih 10 godina prikazano je u tabeli 12. Isti podaci su prikazani na slici 6.

Ovi podaci predstavljaju značajne pokazatelje koji će uz gospodarski razvoj, posebno razvoj male privrede, kao i demografske promjene u pojedinim naseljima, bitno utjecati na promjene u mreži osnovnih i područnih škola u narednom razdoblju. Na kraju razmatranja promjena koje su nastale u mreži osnovnih škola, a koje su utvrđene na Skupštini općine Koprivnica, održanoj 11. svibnja 1981. godine, kao i na sjednici Skupštine samoupravne interesne zajednice odgoja i osnovnog obrazovanja i društvene brige o djeci predškolskog uzrasta općine Koprivnica održanoj 6. svibnja 1981. godine, može se utvrditi sljedeći

ZAKLJUČAK

– da su većini učenika ovog područja stvoreni približno podjednaki uvjeti školovanja, kako u razrednoj, a posebno u predmetnoj nastavi,

– da se racionalnije koristi nastavni kadar, nastavna sredstva i tehnička pomagala. Ovo su preduvjeti za intenzivniju primjenu suvremene obrazovne tehnologije u odgojno-

obrazovnom procesu. U svim područnim osmorazrednim školama ostvarena je stopostotna stručnost, što se ranije nikad nije uspjelo u većini malih osmorazrednih škola,

– stvoreni su povoljni uvjeti za formiranje pedagoško-psiholoških službi u većini škola, a u ostalima je omogućeno zašljavanje pedagoga. U svim osnovnim školama formirane su, ali ne i kompletirane administrativno-financijske službe. I na kraju

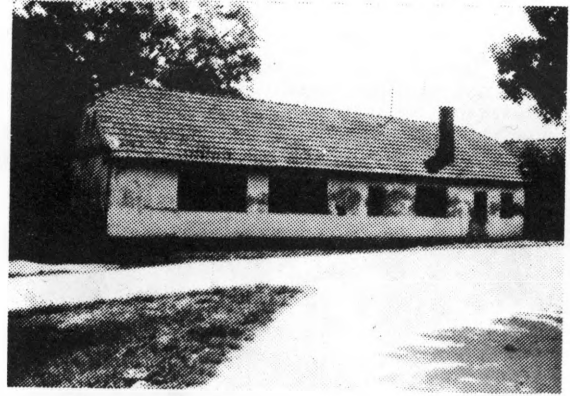
– stvorene su sve neophodne pretpostavke za racionalnu izgradnju školskih objekata. Školski objekti će se graditi u onim mjestima, gdje sada ima i gdje će u buduće biti dovoljno učenika. Kapacitete školskih objekata uvjetovat će nivo razvijenosti gospodarskih djelatnosti, demografska kretanja i budući pomaci razvoja privrede općenito – dislokacija pojedinih privrednih pogona, a posebno male privrede u selu.

U Sokolovcu je izgrađena 1964. nova školska zgrada za potrebe centralne osnovne osmorazredne škole. U zgradi postoji samo školski prostor kao i prostor za školsku kuhinju. Dvorana nije izgrađena.

U Podravskoj Selnici uz staru školsku zgradu dograđena je jedna učionica. Na fotografiji se vidi dio stare školske zgrade koja je u građevinskom smislu dotrajala. Pored nje svakodnevno prolaze učenici i igraju se u njenoj neposrednoj blizini.

U Gabajevoj Gredi za nastavu se koristi građevina koja je neuspjehom adaptacijom obiteljske kuće pretvorena u školu. Trošna, vlažna i u punom smislu riječi pedagoški nefunkcionalna.

KRETANJE BROJA UČENIKA I ODJELJENJA U ŠKOLAMA OPĆINE KOPRIVNICA OD 1974/75. DO 1983/84.

Tabela 12

ŠKOLSKA GODINA		I	II	III	IV	I-IV	V	VI	VII	VIII	V-VIII	I-VIII
1974/75.	učenika odjeljenja	849 37	874 37	905 38	875 36	3503 148	900 31	856 33	952 34	727 27	3335 125	6838 273
1975/76.	učenika odjeljenja	806 35	818 35	857 35	888 38	3369 143	921 32	806 32	814 33	777 28	3318 125	6687 268
1976/77.	učenika odjeljenja	772 35	788 34	809 36	848 39	3217 144	922 32	884 33	776 28	759 29	3341 122	6559 266
1977/78	učenika odjeljenja	757 35	726 33	780 34	826 35	3089 137	852 29	867 30	823 30	716 26	3258 115	6347 252
1978/79.	učenika odjeljenja	755 35	743 34	763 34	794 35	3055 138	819 29	855 31	871 32	806 31	3351 123	6406 261
1979/80.	učenika odjeljenja	928 35	748 35	727 32	788 35	3091 137	774 28	805 29	834 31	826 32	3239 120	6330 257
1980/81.	učenika odjeljenja	778 34	813 35	742 34	735 33	3068 136	786 28	772 30	799 30	822 32	3179 120	6247 256
1981/82.	učenika odjeljenja	917 38	786 35	819 35	747 38	3269 146	783 29	795 28	769 28	784 30	3131 115	6400 261
1982/83.	učenika odjeljenja	830 34	918 32	774 37	808 39	3330 142	754 28	876 30	755 27	735 28	3120 113	6450 255
odjeljenja	učenika odjeljenja	791 35	817 34	863 37	802 35	3273 141	825 29	762 29	775 30	724 27	3086 115	6359 256

LITERATURA

- P. Šimleša: Pristup programiranju osnovnog i općeg obrazovanja, Obrazovanje i rad 8/1970.
- Stavovi i zaključci CK SK Hrvatske o pravcima daljnje reforme i samoupravnom konstituiranju odgoja i osnovnog obrazovanja -38. sjednica CK SK Hrvatske.
- H. Vrgoč: Društveno-ekonomski odnosi i sistem financiranja odgoja i osnovnog obrazovanja u našem samoupravnom društvu, Pedagoško-književni zbor Zagreb, 1977.
- H. Vrgoč: Samoupravna društveno-ekonomska osnova preobrazaja odgoja i obrazovanja, Pedagoško-književni zbor, Zagreb 1982.
- P. Obrenović: Mreža osnovnih škola općine Glina, Zagreb 1974.
- I. Crkvenčić: Struktura aktivnog stanovništva SR Hrvatske kao indikator stupnja njene gospodarske i društvene razvijenosti, Geografski glasnik XXXV, Zagreb 1973.
- B. Stanić: Slobodna razmjena rada u odgoju i obrazovanju, Delegatski bilten 14/1979. RSIZ odgoja i osnovnog obrazovanja.
- V. Velčić: Preobražaj odgoja i obrazovanja u našoj zemlji i uloga obrazovne tehnologije, Obrazovanje i rad 5/1979.
- D. Feletar: Industrija Podravine, PMF Sveučilišta u Zagrebu, 1984.
- S. Antić: Pristup planiranju razvoja obrazovanja, Školske novine, Zagreb 1984.
- R. Radišić i suradnici: Mreža osnovnih škola općine Križevci, Zavod za prosvjetno-pedagošku službu SR Hrvatske, Zagreb 1980.
- Z. Dugački: Geografija SR Hrvatske - Središnja Hrvatska, knjiga 2. Institut za geografiju Sveučilišta u Zagrebu, 1974.
- Đ. Bažulic: Sjećanje dohotka u organizacijama odgoja i obrazovanja, Obrazovanje i rad 3/1980.
- Idejna studija urbanističkog plana Koprivnice, Urbanistički institut NRH-e, Zagreb 1959/60.